

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
34. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE
održane 14.12.2004.godine, sa početkom rada u 11,15

PREDSJEDAVAJUĆI
GORAN MILOJEVIĆ

Poštovani delegati, poštovani gosti, predstavnici sredstava javnog informisanja, pozdravljam vas i otvaram 34. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na današnjoj sjednici prisutno je svih 15 delegata, dakle po 5 iz svakog od tri konstitutivna naroda u Bosni i Hercegovini.

Za današnju 34 sjednicu predlaćem sljedeći

Dnevni red

1. Odgovori na delegatska pitanja i delegatska pitanja,
2. Zapisnik sa 33. sjednice Doma naroda,
3. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o identičnom tekstu Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupku pred sudovima BiH,
4. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o identičnom tekstu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine,
5. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o identičnom tekstu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine,
6. Zahtjev Finansijsko administrativne komisije Doma naroda za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku, u skladu sa članom 100. Poslovnika,
7. Zahtjev Predsjedništva BiH za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, u skladu sa članom 99. Poslovnika,
8. Prijedlog zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV-u) – drugo čitanje,
9. Specijalni Izvještaj Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine o pitanjima registracije birača radi ostvarenja aktivnog biračkog prava i o ostvarenju pasivnog biračkog prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini na opštinskim izborima 2004. godine,

10. Izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine za 2003.god :
- a) Agencije za informacije i zaštitu BiH,
 - b) Centra za uklanjanje mina BiH,
 - c) Direkcije za civilnu avijaciju BiH,
 - d) Direkcije za evropske integracije BiH,
 - e) Direkcije za implementaciju projekta CIPS,
 - f) Doma za ljudska prava BiH,
 - g) Instituta za akreditaciju BiH,
 - h) Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika BiH,
 - i) Ministarstva finansija i trezora BiH,
 - j) Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH,
 - k) Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH,
 - l) Ombdusmena za ljudska prava BiH,
 - m) Stalnog komiteta za vojna pitanja BiH,
 - n) Savjeta ministara BiH – Službe,
 - o) Komisija za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica,
11. Izvještaj o stanju u odbrambenim i bezbjednosnim strukturama u Bosni i Hercegovini,
 12. Izvještaj Zajedničke komisije za odbrambenu i bezbjednosnu politiku o prijedlogu zaključaka i mjera povodom rasprave o Informaciji o stanju bezbjednosti Bosne i Hercegovine.

Otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda.
 Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

U skladu sa članom 46. Poslovnika Doma naroda ne glasa se o dnevnom redu i on se smatra usvojenim ovako kako je predložen.

Dakle prelazimo na prvu tačku dnevnog reda

Ad.1. Odgovori na delegatska pitanja i delegatska pitanja

Odgovor na delegatsko pitanje dobio je delegat gospodin Boško Šiljegović. Da li ste zadovoljni sa odgovorom kolega Šiljegovića?

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolege, dame i gospodo, ja sam dobio odgovor na delegatsko pitanje koje sam uputio Agenciji za državnu službu - kakva je nacionalna zastupljenost u Agenciji za državnu službu?

Nisam zadovoljan odgovorom ni nacionalnom strukturom u Agenciji za državnu službu. U odgovoru najblaže rečeno, odgovor sadrži i ima u sebi elemenata drskosti, ponavljam drskosti i Klub srpskih delegata će uputiti pismo rukovodstvu Agencije. Naime, u jednom dijelu se kaže od ukupno 12 uposlenih jedan je pripadnik ostalih, dva su hrvati, jedan je srbin i 8 su bošnjaci. U redu to je krvna slika kadrovska.

Kaže u cilju pojašnjenja odgovora, budući da nam nije jasna krajnja namjera zbog koje se izaslanik Boško Šiljegović postavio navedeni upit i priušti sebi rukovodstvo gospodin Finci da me malo i naruži u ovom odgovoru. I na kraju kaže – ne postoji obaveza da nacionalna struktura jedne

institucije odražava nacionalnu strukturu na posljednjem popisu stanovništva, nego je ista obaveza postoji samo na nivou svih institucija Bosne i Hercegovine.

Dakle Klub će uputiti pismo, ovo više nije delegatsko pitanje jednog predstavnika iz reda srpskog naroda nego kompletan Klub će uputiti pismo, a mislim da ćemo uputiti pismo i Savjetu ministara po ovom pitanju. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se kolegi Šiljegoviću.

Molim delegata Tomislava Limova da se izjasni za odgovore koje je dobio na prošloj sjednici, a gospodin Brka neka se pripremi.

Izvolite kolega Limov.

TOMISLAV LIMOV

Poštovani gospodine predsjedatelju i gospodo dopredsjedatelji, uvažene kolege izaslanici, cijenjeni predstavnici Vijeća ministara i drugih institucija Bosne i Hercegovine, poštovane dame i gospodo, predstavnici međunarodne zajednice i sredstava javnog informiranja, ja sam na našoj 27. i 28. sjednici postavio Vijeću ministara i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine izaslanička pitanja koja su se odnosila na platformu pregovarača i probleme u svezi s pregovorima oko granične crte koje vode predstavnici Bosne i Hercegovine snama susjednim državama Republikom Hrvatskom i Državnom zajednicom Srbije i Crne Gore, a postavio sam i pitanje koje se odnosilo na ukradena službena vozila raznih državnih i entitetskih institucija u razdoblju praktično do sada već posljednja 22 mjeseca.

Svi vi uvažene kolege koji ste pročitali odgovore na moja pitanja razumjeti ćete da sam ja s razlogom nezadovoljan odgovorima. Iako cijenim trud koji je uloženi, ali odgovori su nepotpuni u dijelu koji se odnosi na broj državnih tijela kojima su ukradeni službeni automobili u proteklih sada, skoro evo već dvije godine posljednje, kao i dijelu koji se odnosi na imena našeg pregovaračkog tima jer ta imena, ne znam zašto jednostavno nisu navedena u ovom odgovoru.

Posebice sam nezadovoljan sa stanjem koji oslikavaju odgovori i moram reći sljedeće:

Prvo, u odgovoru je naznačeno da je u razdoblju od dvadesetak mjeseci ukradeno 25 službenih automobila, mada ja znam da ih je bilo više ukradenih ipak je i iz tih 20 vozila jasno da se radi o vrijednosti preko milion maraka.

Frapantan je podatak da niti jedno nije pronađeno, niti su počinitelji privedeni pravdi. Znamo svi da je krađa automobila sadržaj djelovanja organiziranog kriminala i da mnogi ljudi otkupljuju svoj ukradeni auto. Gospodin Hilmo Selimović komesar policije Kantona Sarajevo nedavno je javno rekao da u Sarajevu djeluju organizirane kriminalne skupine koje krađu vozila. To je biznis koji, ja sam u to uvjeren ima transnacionalni karakter.

Uvažene kolege, želim iza ove govornice izraziti svoje zaprepaštenje sljedećom činjenicom, naime, policija je u Sarajevu u ovoj godini do 1. prosinca zatekla na djelu prigodom krađe automobila 89 lopova. Već naznačenog 1. prosinca, dakle prije evo 15 dana, niti jedan od tih 89 kriminalaca nije bio u zatvoru. Šta mi to zapravo radimo i šta je u pitanju kada lopovi ne odgovaraju, a ljudi koji su zaduženi za korištenje i čuvanje službenih automobila takođe nastavljaju

raditi kao da se ništa nije desilo? Ima slučajeve da su nekima i po dva puta krađena, naravno različita dva vozila.

Po mom shvatanju ponižavajuće je i kada primjerice kriminalci krađu vozila policiji, obavještajnoj službi i vojsci, a vrhunac je poniženja kada ukradu auto ministru sigurnosti Bosne i Hercegovine, jer to ipak govori, pored ostalog o odnosu snaga između organiziranog kriminala i naših državnih struktura. I čemu će se zapravo nadati obični građanin kada je u pitanju njihova i sigurnost njihove imovine.

Drugo, odgovor koji se odnosi na utvrđivanje državne granične crte pokazuje da nas tu glava tek može zaboljeti. Mandat naših pregovarača je istekao 2. prosinca ove godine, ali sporazuma nema, iako su se stalno najavljivali. Ja zaista teško mogu prihvatiti činjenicu da nemamo barem sporazum o pograničnom prometu, odnosno sporazum o pojednostavljenom postupku prometa ljudi i roba, jer bi time znatno olakšali život ljudima sa obje strane granične crte. To interes svih strana, dakle interes je i Bosne i Hercegovine, ali isto tako i Hrvatske, Srbije i Crne Gore. Bosna i Hercegovina je suverena država i ne prihvatljivo je primjerice da naši ljudi imaju veliki problema pri obradi svoje zemlje koja je u Bosanskoj Kostajnici u nekim slučajevima udaljena svega 50 metara od granične crte, ali naravno u Republici Hrvatskoj. Pojedinci, to smo svjedoci i u javnosti objavljenih podataka plaćaju kazne zbog prelaska granice da bi obradili svoje privatne posjede. U spornom području kod, uvjetno rečeno spornom području, kod Bosanske Kostajnice ima 100 parcela od kojih su 97 vlasnici državljani Bosne i Hercegovine.

Ja takođe živim u pograničnom području i znam da mi državljani Bosne i Hercegovine imamo problema pri prelasku u Hrvatsku da bi radili svoju zemlju, ali državljani Hrvatske bez problema obrađuju svoje posjede u Bosni i Hercegovini, prevoze robu na jednu i na drugu stranu mnogo lakše nego mi. Što se mene tiče ja sam tu za čisti reciprocitet i ništa manje od toga.

Poznato je isto tako da su na temelju stavova, uz ostalo i čuvene baringterove komisije granice nepromjenjive na ovim prostorima. U stvarnosti međutim, je ovo vrlo upitno. Samo na području primjerice Janje 700 hektara teritorije Bosne i Hercegovine od 1992. godine, evo ja ću reći okupirale su vojne granične policijske snage Srbije i Crne Gore, a poznato je da se od Bosne i Hercegovine traži pomjeranje državne granice i javno su objavljeni zahtjevi Srbije i Crne Gore za dijelom naše teritorije na području hidroelektrana Zvornik i Bajna Bašta.

Ovo su vrlo ozbiljna pitanja o kojima ne može odlučivati samo jedno tijelo i nikakva komisija ili neko drugo samo jedno tijelo u ovoj zemlji. Ovaj posao na odgovarajući način trebaju biti uključeni Vijeće ministara, Predsjedništvo i Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Bilo bi dobro, a ja mislim da bi to bilo i potrebno da Vijeće ministara i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine Domu naroda u roku od 60 dana dostavi cjelovitu informaciju o dosadašnjem tijeku i rezultatima pregovora predstavnika Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Srbije i Crne Gore o utvrđivanju granične crte i o odgovarajućim sporazumima naznačenih država kojima se reguliraju pitanja pograničnog prometa ljudi i roba. Ovih smo dana svjedoci činjenice da je Predsjedništvo u ovom smislu javno objelodanilo određene probleme, rekao bih u svezi sa ovim pitanjem.

Ja u tom smislu sam dostavio našem uvaženom Kolegiju i konkretan prijedlog zaključka koji sam maločas praktično i ispričao i ja molim da se Kolegij, odnosno da predsjedatelj omogući da se izjasnimo o tom zaključku. Hvala lijepo.

Na taj bi način dali svrsishodnost postavljanja pitanja, jer nije suština u tome da ja dobijem odgovor i da na tome završi, suština je u tome da pitanje podstakne odgovarajuće subjekte,

mjerodavne subjekte da rade i da o tom radu informiraju Parlamentarnu skupštinu i javnost u cjelini. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem gospodine Limovu.

Evo ja ću vam odmah dati, sad smo imali kratku konsultaciju ovdje članovi Kolegijuma i pošto nemamo Poslovničke mogućnosti da sada idemo sa ovim vašim prijedlogom zaključka kako ste vi predložili ovdje u pisanoj formi, mislimo da možete u, predložiti posebnu tačku dnevnog reda na recimo sljedećem zasjedanju, pošto smo evo sad prošli sa dnevnim redom za današnje, tako da je to odgovor Kolegijuma.

Molio bih koelgu Osmana Brku da čujemo da li je.

TOMISLAV LIMOV

Prihvatam vaš prijedlog i molim da vi uvrstite ovu tačku dnevnog reda na narednoj sjednici. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Limovu, molim gospodina Brku da se on izjasni da li je zadovoljan odgovorom koji je dobio pred prošlu sjednicu.

OSMAN BRKA

Ja se zahvaljujem i pozdravljam vas i dobio sam odgovor. Ja se zahvaljujem na dobivenom odgovoru. Međutim snjim uopšte nisam zadovoljan.

Upravo, moje pitanje je bilo sa željom da ova država nađe odgovore na slične situacije, a ako se sjećate to je pitanje neodgovornog ponašanja ljudi visoko pozicioniranih političkih u susjednim zemljama kada dođu u Bosnu i Hercegovinu i ja sam dobio odgovor da je dotična stranka u ime čije je govorio taj gospodin, dotični gospodin kažnjen od Izborne komisije sa 10.000,00 KM i to je sve završeno.

Ja smatram da je to jedna velika greška i da to uopšte nije rješenje. Bosna i Hercegovina mora naći načina da se oslobodi od takvih pod navodnicima dobronamjernih ljudi koji dolaze u Bosnu i raspiruju međunacioanlnu vjersku i svaku drugu mržnju. Nama takvi ljudi nisu potrebni u Bosni i Hercegovini i ja mislim da Bosna i Hercegovina mora naći načina da se oslobodi od takvih gostiju i da određene ljude proglasi personama ... ili da jednostavno građani Bosne i Hercegovine su zaslužili da više ne slušaju takve ljude koji dolaze u Bosnu i Hercegovinu sa zadnjim namjerama. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Možemo li zaključiti da ste rekli da niste zadovoljni odgovorom.

OSMAN BRKA

Da, da. Nisam zadovoljan sa rješenjem. To je nikakvo rješenjem.

GORAN MILOJEVIĆ

Sa rješenjem. Odgovorom ste zadovoljni. Dobili ste odgovor.

OSMAN BRKA

Da.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Brki.

Da li ima novih delegatskih pitanja na današnjoj sjednici?

Gospodin Radović. Izvolite.

NADE RADOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege, dame i gospodo, na adresu nas delegata, odnosno i poslanika stiglo je pismo od jednog kadrovskeg operatera koji se žali na veliku prevaru u području autorskih prava, a ona se realizuju preko Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo.

Dakle, moje pitanje bi bilo upućeno Savjetu ministara, odnosno resornom ministarstvu da provjeri navode i izvjesti nas o tome. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Radoviću.

Novih prijavljenih po ovoj tački dnevnog reda nema.

Zaključujem dakle prvu tačku današnjeg dnevnog reda odgovor na delegatska pitanja i delegatska pitanja.

Sljedeća, odnosno druga tačka dnevnog reda je

Ad.2. Zapisnik sa 33. sjednice Doma naroda

Izvolite, otvaram raspravu.

Nema prijavljenih. Zatvaram raspravu.

Izjasnićemo se sad o zapisniku. Možete glasati sad.

Zapisnik je jednoglasno usvojen.

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda, to je

Ad.3. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o identičnom tekstu Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupku pred sudovima BiH

Dobili ste izvještaj Zajedničke komisije. Po članu 95. Poslovnika moramo glasati o izvještaju Zajedničke komisije.

Da li prije toga želi neko iz Komisije da nešto kaže? Ne.

Predstavnički dom je usvojio ovaj izvještaj na svojoj 47. sjednici održanoj 2. decembra 2004. godine.

Dakle, otvaram glasanje.

Jednoglasno je usvojen 14 je glasalo, jedan nije glasao.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda

Ad.4. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o identičnom tekstu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine

Takođe ste dobili izvještaj Zajedničke komisije. Po članu 95. Poslovnika moramo glasati o izvještaju Zajedničke komisije oba doma.

Predstavnički dom je usvojio ovaj izvještaj na svojoj 47. sjednici održanoj 2. decembra ove godine.

Niko se nije javio.

Dakle otvaram glasanje.

Ko je za izvještaj?

Zahvaljujem. Jednoglasno, 15 za.

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda

Ad.5. Izvještaj Zajedničke komisije o nastojanju za postizanje sporazuma o identičnom tekstu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine

Dobili ste izvještaj Zajedničke komisije. Po članu 95. Poslovnika moramo glasati o izvještaju Zajedničke komisije oba doma.

Predstavnički dom je i ovaj izvještaj usvojio na svojoj 47. sjednici održanoj 2. decembra ove godine.

Dakle, ko je za usvajanje ovog izvještaja? Možete glasati.

Glasanje zatvoreno.

Usvojen je izvještaj Zajedničke komisije.

Šesta tačka dnevnog reda

Ad.6. Zahtjev Finansijsko administrativne komisije Doma naroda za razmatranje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku, u skladu sa članom 100. Poslovnika

U skladu sa članom 100. tačka 2. Poslovnika Dom odlučuje o zahtjevu da se Zakon razmatra po ovom članu nakon rasprave. Amandmani se ne podnose pošto je član 100. tačka 3.

Ali, želim vas upoznati da Predstavnički dom nije usvojio zahtjev Administrativne komisije Predstavničkog doma da se Predlog zakona o dopuni Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine razmatra po hitnom postupku, te će se Zakon razmatrati u redovnoj proceduri.

Otvaram raspravu.

Evo imamo predsjednika Komisije gospodin Radović, izvolite.

NADE RADOVIĆ

Pošto predlog Komisije razmatran u Predstavničkom domu ima potrebe da se Zakon razmatra u redovnoj proceduri, ne po članu 100. zato predlažem Domu da i mi usvojimo ovaj stav da se, dakle Zakon razmatra u redovnoj proceduri.

GORAN MILOJEVIĆ

Dakle, da ne bismo išli pred rudu, odnosno da ne bi išli prije Predstavničkog doma, po prijedlogu predsjednika naše administrativno finansijske komisije trebali bi glasati protiv.

Dakle, odgovor na pitanje ko je da se Zakon razmatra po članu 100. tačka 2. Poslovnika trebao bi biti protiv da bi išao u redovnu proceduru.

Dakle, ja sada otvaram glasanje.

Protiv.

Dakle, odbijen je ovaj zahtjev da ide se po članu 100. tačka 2. Zahtjev ide u redovnu proceduru.

Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda,
Molim vas isključite mikrofon kolega Radoviću.

Ad.7. Zahtjev Predsjedništva BiH za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, u skladu sa članom 99. Poslovnika

Vodi se dakle rasprava da li će se Zakon razmatrati po skraćenom postupku. Predstavnički dom je usvojio Zahtjev Savjeta ministara da se skrate rokovi za razmatranje Zakona na svojoj 47. sjednici održanoj 2. decembra 2004. godine.

Otvaram raspravu.

Gospodin Čengiđ. Izvolite.

HASAN ČENGIĐ

Gospodine predsjedavajući, uvaženi članovi Kolegija, poštovane kolege, članovi Vijeća ministara, predstavnici medija, prije bilo kakve diskusije ja bih htio da razumijem jednu po mom mišljenju važnu stvar, a to je postoji li razumjevanje da ovaj zakon je u uskoj vezi sa Zakonom o bankama u Bosni i Hercegovini.

Sobzirom da taj zakon do sada nije se pojavio u proceduri, ostaje nejasno na koji je način moguće ovaj zakon i kada se prihvati primjenjivati ako ne postoji Zakon o bankama u Bosni i Hercegovini, pa me u tom smislu interesira mižemo li dobiti odgovor. Ja naime nemam informaciju

da je taj zakon već došao u parlamentarnu proceduru i zanima me u kojoj fazi je eventualno priprema toga zakona ili na koji drugi način nadležni organi misle uskladiti primjenu Zakona o centralnoj banci u periodu dok ne dobijemo Zakon o bankama u Bosni i Hercegovini.

Naime, to je jedno po mom mišljenju da tako kažem prethodno pitanje. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se kolegi Čengiću.

Evo imamo predstavnika Savjeta ministara gospodina Kumalića, zamjenika ministra. Možete li dati odgovor na ovo?

A imamo i iz Centralne banke, izvinjavam se.

JASENKA ŽIGIĆ

Ja sam Jasenka Žigić, pravni savjetnik u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine. Tačno je da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci vezano za uključivanje supervizije u okvir Centralne banke ima veze sa Zakonom o bankama koj se ustvario tek Bosne i Hercegovine, koji se tek sada priprema.

Međutim, mi smo ostavili u prelaznim odredbama da će se primjenjivati Zakon o bankama Federacije i Zakon o bankama Republike Srpske koji su ujednačeni u svojim tekstovima i neće biti problema u prelaznom periodu da se primjeni Zakon o Centralnoj banci, odnosno amandmani koji se sada predlažu. A Zakon o bankama će početkom sljedeće godine biti na raspravi u Parlamentu.

GORAN MILOJEVIĆ

Gospodin Čengić. Hajde izvolite kolega Čengiću.

HASAN ČENGIĆ

Početak naredne godine je za 15 dana, dakle je li to u takvoj fazi, je li zakon u takvoj fazi da ga možemo očekivati u narednih 15, 20 dana, evo mjesec dana, ili je to u nekoj da kažem početnoj fazi?

Naime, ima jedna vrlo jednostavna činjenica. Prema mome razumjevanju Centralna banka je institucija koja jako insistira na ovom zakonu i na njegovoj hitnosti. Dakle ne samo na Zakonu nego i na hitnosti. A na drugoj strani imamo situaciju da nemamo ovaj drugi zakon koji zapravo skoro druga polovina ovoga istoga zakona. Pa onda u tom dijelu malo samo nekako u, nedorečeni. Guramo jednu polovinu, a oko druge skoro da se nije ništa dogodilo, ili možda jeste, ali mi ne znamo, jer mi znamo za nešto tek kada dođe u parlamentarnu proceduru. Dogle ne znamo u kojoj je fazi.

Zato bih vas zamolio ako možete da nam kažete koliko mislite da je potrebno vremena realno da taj zakon dođe do Parlamentarne skupštine?

JASENKA ŽIGIĆ

Pa precizno vam ne mogu reći, ali nadam se početak iduće godine, ovaj zakon o bankama Bosne i Hercegovine biti u proceduri. Lično mislim da u odnosu na sadašnji zakon Federacije i

Zakon Republike Srpske je taj zakon neće imati nekih suštinskih i većih izmjena, samo što će znači biti zakon Bosne i Hercegovine, a trenutno ovo što sada mi predlažemo izmjene Zakona o Centralnoj banci i primjenu u prelaznom periodu zakona Federacije i zakona Republike Srpske o bankama, znači neće stvarati problem u tome što nema Zakona o bankama Bosne i Hercegovine.

Kao što vjerovatno znate radi se o izmjenama Zakona o Centralnoj banci da bi se supervizija stavljala pod okrilje Centralne banke. Supervizija jeste regulisana odredbe o Supervizoru o Zakonu o bankama, ali one su možda u nekim detaljima doživjeti izmjenu ali suštinski neće biti neke velike izmjene vezano za taj dio, čak ne vjerujem da će biti vezano i za organizaciju banaka, samo znači što će se taj zakon svodi se na BiH, objedinjavaju se dva zakona u jedan akon i bit će Zakon o bankama i BiH.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se gospođi Žigić, izvolite vi gospodine Čengiću.

HASAN ČENGIĆ

Ja se zahvaljujem na ovim odgovorima i nadam se da, dakle objašnjenja mogu biti da tako kažem možda formalno zadovoljavajuća, ali suštinsko je ipak pitanje da je neophodno imati Zakon o bankama na nivou BiH. Dakle, ne samo zbog toga što Centralna banka preuzima ove nadležnosti, nego i zbog toga što na tom nivou treba rješavati ova pitanja.

Ako se vratimo na sami ovaj zakon, ja želim kazati slijedeće. Ovaj zakon spada u onu grupu ili u onu listu zakona, onih 40 zakona koje je neophodno usvojiti, da bi smo izvršili obaveze prema pripremama za početak pregovora o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom komisijom. Dakle, po tom standardu i po tom kriteriju ovaj zakon je i važan i hitan. I oko toga, ja nemam nikakvoga spora. Ja sam jedan od vas, a svi smo se oko toga složili da je trebalo sve ove zakone faktički završiti do 30.09. Evo još nisu završeni, i dakle u tom smislu je svakako važno da se ovaj zakon uradi što prije.

S druge strane, vjerujem da je svima nama jasno, da ovaj zakon podrazumjeva značajne zahvate, organizacijske, kadrovske itd. osim dakle ovog samog zakona po sebi, na nivou Centralne banke, odnosno na nivou tada postojeće entitetskih agencija za bankarstvo. U tom smislu očito će doći do reduciranja entitetskih agencija u smislu broja ljudi, njihova uloga će biti promijenjena jer će one postati neka vrsta ekspozitura Centralne banke. Istina, vjerovatno da ćemo kada budemo raspravljali o samom zakonu, imati priliku da raspravljamo zašto se je zakonodavac odlučio za ovo rješenje, za ovu opciju, dakle zašto ih i dalje zove agencijama i zadržava određenu poziciju takvu, umjesto da one realno budu ekspoziture Centralne banke u ovom području. Dakle, supervizije banaka, mećutim što je po mom mišljenju bitno, jeste slijedeće. Ako prihvatimo danas da ćemo raspravljati o ovome u skraćenom postupku, a koliko se sjećam to je dakle da bi zakon trebao biti donijet unutar 45 dana. Onda, se postavlja jedno vrlo ozbiljno pitanje. Koliko je realno Centralnoj banci, potrebno vremena da od časa kada se zakon donese, ona počne primjenjivati ovaj zakon?

Ja znam da tamo u prelaznim odredbama se spominje i nekakav period, i šta će se događati u tom periodu, međutim znate vrlo ozbiljno se postavlja pitanje, hoće li se dogoditi nekakva da tako kažem pauza, neki prazan hod u jednom periodu, od časa kad agencije, entitetske više ne rade svoj, tu nadležnost supervizije banaka, do časa kada se Centralna banka osposobi da radi taj posao. U tom dijelu, ja nisam siguran da će biti od velike koristi to što ćemo mi ubrzati proces donošenja zakona skraćenim postupkom, ukoliko Centralna banka ne preduzme aktivnosti dakle, da se pripremi, da u

jednom razumnom ali vrlo kratkom roku preuzme ove nadležnosti. I u tom dijelu, mislim da bi ako se opredjelimo da idemo u skraćenom postupku dakle mi tu.

O čemu ja govorim, imamo dakle to je dva dijela – donošenje zakona i primjenu tog zakona. Ovdje se ne smije napraviti pauza ni jedne minute u aktivnostima koje se događaju. Ali ni jedne minute zato što banke funkcioniraju, rade, pazite,. Prema tome, sada je pitanje gdje trebamo dobiti, gdje izgubiti, odnosno možemo li se dogovoriti da aktivnosti sinhroniziramo, da period koji trošimo pod navodnicima ili koristimo za pripremu zakona isto tako koristimo za pripremu institucija operativno, da onog časa kada dobiju zakon da mogu funkcionirati. Ako ne, je li danas predloženi predlog teksta dovoljno jasan i odgovara li na pitanje – hoće li neke od aktivnosti koje ovog časa vrše entitetske agencije za bankarstvo biti stvarno zaleđene narednih recimo dva mjeseca dok se možda isti ljudi koji su sada zaposleni u entitetskim agencijama zaposle u Centralnoj banci dok dobiju kancelariju, dok dobiju papire, dok dobiju nekakvu nadležnost, dok donesu podzakonske akte. Jer Centralna banka sada nema podzakonske akte, ne može ih donositi dok ne dobije zakon. Može ih pripremiti, ali ih ne može donositi.

E sada je to jedno pitanje i mislim da bi bilo od koristi za bilo kakvu našu dalju odluku da razumijemo još odgovor na to pitanje. Ili će odgovor biti da kažemo do dana toga i toga, sve te aktivnosti supervizije rade entitetske agencije, a od tog dana bukvalno fizički od tog dana radi i Centralna banka. Tako da ne može biti i ne bi smjelo biti praznog hoda. Jer molim vas, mislim čitava ekonomija, čitav život opstoji na funkcioniranju banaka. Supervizija je dnevni posao, jer ona ima ta dva aspekta izdavanje licenci i povlačenje licenci i nadzor nad radom banaka. To je dnevna operacija. Agencije rade manje više dnevno u nekoj od banaka i imaju mogućnost da reagiraju dnevno itd.

E sada, ovaj dio je po mom mišljenju jako važan, da ga mi kao neko ko ne radi dnevno posao, ali ko donosi odluke da ga razumijemo i da nađemo formu zajedno sa predlagračem, formalnim predsjedništvom, ali u suštini i Centralnom bankom koja stoji iza ovoga posla i agencija entitetskih da nađemo rješenja kako nipošto ne bi bilo nikakvog praznoga hoda. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala gospodinu Čengiću. Evo zamoliću gospođu Žigić još da se obrati.

JASENKA ŽIGIĆ

Pa ja moram reći da se mi već od februara spremamo za prenos supervizije u okrilje Centralne banke, zašto je ovo sve sada dovedeno u decembar, bilo bi dugo objašnjavati. Mislim da sada nema nikakve više to svrhe.

Međutim, hoću da kažem ovo, mi smo svjesni toga da ne smije ni jedne sekunde da bude prekida i sigurno prekida neće biti, agencije ostaju Federalna i Agencija Republike Srpske i sa ljudima i u punom sastavu i u prostorijama u kojima su one i sada. Znači toga neće biti, a mi se već pripremamo i za ove tehničke radnje, znači za preuzimanje radnika i za one sve administrativne stvari koje moraju biti da bi se, kada agencije uđu u sastav Centralne banke.

Što se tiče akata u Zakonu stoji da se akti koji su sada na snazi primjenjivaće se 6 mjeseci dok se ne izvrši usaglašavanje i donošenje akata koje će biti titular Centralna banka. Prema tome hoću da kažem da smo se stvarno vrlo ozbiljno spremali za ovaj posao i shvatam vašu bojazan da nasmije doći do ni jedne sekunde do haosa i evo ako ja mogu da kažem da garantujem, ali mogu samo da kažem to da se stvarno jako ozbiljno spremamo za ovaj posao.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem gospođi Žigić.

Nema prijavljenih više po ovoj tački dnevnog reda. Zatvaram raspravu.

Ko je za to da se Zakon razmatra po članu 99. Poslovnika Doma naroda?

Otvaram glasanje.

Jednoglasno, 15 za. Dakle, razmatraće se po članu 99. ovaj zakon.

Svojevrsna najava sljedeće tačke osme, dnevnog reda je dolazak predsjedavajućeg Savjeta ministara gospodina Terzića, ja ga pozdravljam.

Dakle sljedeća tačka je

Ad.8. Prijedlog zakona o porezu na dodatnu vrijednost (PDV-u) – drugo čitanje

Vodi se rasprava dakle o amandmanim i glasa se o Zakonu.

Predstavnički dom usvojio je Zakon na 46. sjednici, održanoj 4. novembra 2004. godine sa 29 amandmana.

Na 28. sjednici Doma naroda Zakon je usvojen u prvom čitanju. Na toj sjednici traženo je da nadležna komisija u skladu sa članom 90. tačka 3. Poslovnika Doma naroda sastavi novi izvještaj o Predlogu zakona o porezu na dodatnu vrijednost ,

Dobili ste novi izvještaj nadležne komisije. Komisija je prihvatila dva amandmana koji su postali sastavni dio teksta Prijedloga zakona.

Izvolite. Daćemo riječ prvo predsjedniku komisije. Hoćete vi ili. Daćemo riječ predlagачu. Izvinjavam se.

Gospodine Terzić, predsjedavajući Savjeta ministara.

ADNAN TERZIĆ

Hvala lijepa predsjedavajući, gospodo delegati, pred vama se nalazi Predlog zakona o porezu na dodatnu vrijednost koji je do sada dobio podršku Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje entitetskih vlada, Vijeća ministara i vaše administrativno finansijske komisije.

Dosadašnje rasprave o Zakonu o PDV-u za mene, bez obzira na sve i neke žučne tonove itd. predstavljaju jedno veliko ohrabrenje obzirom da, ako ste primjetili ovo je prvi zakon u Bosni i Hercegovini poslije potpisivanja Dejtonskog sporazuma, oko kojeg rasprava nije bila obojena nacionalnom bojom, nego bojama interesnih grupa i bojama koje su uglavnom išle u pravcu razlika pozicije i opozicije.

U pripremi ove sjednice dostavili smo vam više materijala iz kojih možete vidjeti zbog čega podržavamo i zbog čega očekujemo da ćete i vi podržati Predlog zakona koji u principu predlaže sljedeće:

- uvođenje PDV-a u Bosni i Hercegovini od 01.07.2005. godine,
- uvođenje jedinstvene stope PDV-a od 17%,
- uvođenje praga za registraciju preduzeća u visini od 50 hiljada KM i
- uvođenje nulte stope na izvoz, dakle primjenu Šeste Evropske direktive.

U toku pripreme Zakona rdili smo na više kvantitativnih analiza koji jasno upućuju na zaključak da Bosna i Hercegovina treba jedinstvenu stopu PDV-a. Ovakvu analizu podržali su i entitetski premijeri, a u materijalima ste dobili i našu zajedničku izjavu u vezi sa uvođenjem PDV-a.

U javnosti, ali i tokom rasprave u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u prvi plan je, rekao bih sa pravom stavljen akcenat na potrebi da se usvoji rješenje koje će osigurati veći obim socijalne zaštite za sve one kategorije manje imućnih građana koji bi mogli biti pogođene eventualnim poskupljenjem životnih namirnica zbog uvođenja PDV-a.

Međutim, bez obzira što sadržinu ovog zakona ne politiziramo na nacionalnoj osnovi ne mogu, a ne primjetiti da se pod firmom navodne pomoći siromašnom, siromašnim uz obilato korištenje političkih metoda ustvari predlažu i rješenja koja daleko više odgovaraju stanovništvu sa višim životnim standardom. Naime, predlažu se rješenja za uvođenje diferenciranih poreskih stopa koje jednako oslobađaju od plaćanja poreza najsiromašnije i najbogatije. Diferencirane stope daleko više odgovaraju stanovništvu sa višim životnim standardom, jer imaju veću platežnu moć i više troše.

Naše konstitutivne analize rađene na uzorku kruha, mlijeka i jestivog ulja su pokazale da bi eventualno poskupljenje uzrokovano uvođenjem jedinstvene stope PDV-a mogla dodatno preopteretiti budžet najsiromašnijih kategorija stanovništva za oko 40 do 50 miliona KM godišnje. Istovremeno stanovništvo sa većim životnim standardom bilo bi pošteđeno plaćanja oko 250 miliona KM poreza po osnovu PDV-a što bi bio čisti godišnji gubitak fiskalnih prihoda kojih se ova zemlja ne može i ne treba odreći.

Ono što posebno zabrinjava je činjenica da bi dvostruke stope, pored veće koristi bogatijem dijelu stanovništva, posebno pogodovala je švercerima i organizovanom kriminalu, te širenju sive ekonomije koja je i onako velika i predstavlja prepreku za brži rast privnog sektora, privlačenje stranij investicija, rast penzija i zaposlenost.

Uzimajući ovo u obzir, smatramo da je potrebno ići na jednu stopu PDV-a, kao efikasniji način prikupljanja javnih prihoda i smanjenje sive ekonomije, ali da do uvođenja PDV-a moramo pripremiti mjere socijalne zaštite, koje bi ublažile posljedice eventualnog poskupljenja osnovnih životnih namirnica, ali samo prema najsiromašnijim kategorijama stanovništva.

Primjetili ste da često upotrebljavam pojam eventualno poskupljenje cijena. Dozvolite mi da vam to pojasnim na primjeru kruha kojeg smo posebno obrađivali. Naime, nema nikakve garancije da u uvjetima nulte stope neće doći do poskupljenja kruha. Sa druge strane, naše analize ukazuju da nema posebnog opravdanja za povećanje cijena kruha i u uslovima uvođenja jedinstvene stope, te da bi ona maksimalno mogla porasti do 10%.

Naime, na cijenu kruha, daleko više utiče cijena brašna, cijena goriva. Uvođenje stope od 17% treba voditi smanjenju cijene nafte. Na neke usluge, kao npr. transport, na koje se sada plaćaju porez na promet, neće se naplaćivati PDV, što bi trebalo uticati na smanjenje jednog dijela cijene brašna. Pored toga, očekuje se dalji pad cijena nafte na međunarodnom tržištu, a sve procjene ukazuju da bi ista mogla pasti i do 30% do 2006.godine. Kao ilustraciju koliko cijena nafte utiče na povećanje cijene kruha, istaćemo da u 2004.godini, bez obzira na sušu i skuplje brašno, nije poskupio kruh, ali je poskupio zbog rasta cijene nafte.

U zaključku želim istaći da stopa PDV-a od 17% koja je inače jedna od najnižih u regionu, neće biti od presudnog uticaja na rast cijena te da će drugi faktori daleko više uticati na to. Međutim, svjesni smo da bi trgovci mogli iskoristiti priliku i neopravdano povećati cijene radi

ostvarivanja superprofita. Kako bi to preduprijedili razmišljamo o uvođenju posebnog kontrolnog mehanizma za praćenje rasta cijena kruha u prvoj godini primjene PDV-a uz učešće nevladinog sektora.

Imamo iskustva i nekih zemalja u Evropi, kao npr. Francuske koja je prilikom uvođenja PDV-a na jedno vrijeme čak zamrzla cijenu kruha. Konačno, dozvolite mi da vam iznesem primjer Crne Gore, koja je PDV uvela prije skoro dvije godine. S obzirom na sličnost naših ekonomija, veliki obim sive ekonomije, slične stope poreza na promet i činjenicu da je Crna Gora također uvela jedinstvenu stopu PDV-a od 17%, cijenim da je ovo najbolji primjer kojeg trebamo izučavati da bi stekli uvid u moguće efekte uvođenja PDV-a u našoj zemlji.

Posebno je važno napomenuti, da je i Crna Gora paralelno sa uvođenjem PDV-a radila na uspostavi i jačanju nove poreske administracije za indirektno oporezivanje. Danas smo vam podijelili nekoliko grafikona koji jasno upućuju da je u Crnoj Gori postignut efekat koji također želimo postići i u BiH. U prvom redu nivo javnih prihoda, za samo jednu godinu primjene PDV-a porastao je za oko 55% a u ovoj 2004.godini se očekuje da bude skoro udvostručen u odnosu na nivo javnih prihoda prije uvođenja PDV-a, što je omogućilo rast prosječne penzije od oko 10% godišnje. Prosječna penzija u Crnoj Gori veća je u odnosu na prosječnu penziju u BiH za oko 35%. Nije primjećen trend rasta cijena potrošačke korpe nakon uvođenja PDV-a, osim u nekom manjem obimu.

Prije uvođenja maksimalan rast cijena bio je do 7% a poslije uvođenja PDV-a do 8%. To govori u prilog da drugi faktori utiču na rast cijena u daleko većoj mjeri nego rast poreza. Posebno zbog toga što se radi o niskim stopama PDV-a od 17%. Prije uvođenja PDV-a učešće sive ekonomije u DŽDP-u Crne Gore bilo je oko 45%, dok je u ovoj godini njeno učešće na nivou negdje oko 30% što je niži nivo nego u našoj zemlji.

Svjestan sam da je za mnoge političare privlačno da zastupaju diferencirane stope, jer im je tako lakše da ubiru simpatije naroda i političke poene. Bez obzira na to, dozvolite mi da iznesem nekoliko zapažanja istaknutih naučnih radnika iz oblasti fiskalne ekonomije, među kojima je najpoznatiji gospodin Tajt, a koji su uticali na to da skoro sve zemlje u tranziciji najprije uvedu jedinstvenu stopu PDV-a pa tek nakon izvjesnog vremena kad ojačaju poreske administracije, pređu na diferenciranu stopu. Na temu uvođenja jedne ili više stopa PDV-a u zemljama u tranziciji Tajt je na savjetovanju ekonomista 1998.godine rekao slijedeće: odgovor na pitanje, jedna ili više stopa, u teoriji PDV-a je jednostavan i opšte prihvaćen. Svugdje gdje političke prilike dozvoljavaju treba uvesti jednus topu, tj. treba uvesti onoliko malo stopa koliko će zadovoljiti političare, što govori da broj stopa je politička kategorija a ne ekonomska.

Svi naučni radnici iz ove oblasti su složni da sistem indirektnog oporezivanja nije najpogodnije sredstvo za izjednačavanje socijalnih razlika, te da je sistem direktnih poreza za to puno pogodniji. S toga je važno istaći, da mi pored reforme indirektnih poreza, vršimo reformu poreza na dohodak i dobit koju će osigurati dodatnu raspodjelu nacionalnog bogatstva u korist siromašnijih slojeva stanovništva. Uzimajući u obzir naprijed rečeno u zaključku želim ponovo naglasiti ono što je navedeno u izjavi tri premijera oko uvođenja PDV-a a to je da smo zajedno sa entitetskim vladama spremni do kraja februara definirati mjere socijalne zaštite najugroženijih, koje bi stupile na snagu paralelno sa uvođenjem poreza na dodatnu vrijednost.

Ponavlja, posebno smo spremni osigurati monitoring rasta cijena kako bi spriječili zloupotrebe i bezrazložno poskupljenje cijena artikala u BiH.

Na kraju, dozvolite mi da istaknem važnost uvođenja PDV-a u što je moguće kraćem roku. Naime, od naredne godine, BiH će biti jedina zemlja u regionu koja nema PDV, čime ćemo naš izvozni sektor staviti još u teži položaj. S toga predlažem, da danas usvojite Prijedlog zakona o PDV-u i zajednički u daljem radu ostvarimo sve pretpostavke da PDV počnemo uvoditi u BiH od 01.07.2005.godine. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se predsjedavajućem Savjeta ministara, gospodinu Terziću.
Predsjednik komisije, hoćete li vi? Gospodin Radović, izvolite.

NADE RADOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege, Komisija za finansijsko administrativne poslove Doma naroda Parlamentarne skupštine, na svojoj 22.sjednici održanoj 09.12., razmatrala je u skladu sa članom 79. stav 2 Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine, Prijedlog zakona o porezu na dodatnu vrijednost.

Na toj sjednici, imali smo više amandmana gospodina Pamuka i amandmane Kolegija našega Doma. U raspravi oni su redefinisani a uglavnom ti su se amandmani odnosili na pomjeranje roka primjene Zakona o PDV-u. Također je na osnovu Zaljučka Doma, da se nove okolnosti koje su dovele do rasprave o ovome zakonu, koji je vrlo bitan, komisja, naša komisija je imala, imala je na umu i usvajanje teksta zakona koji je bio na Predstavničkom domu sa 27 amandmana. Posebno na član 23. koji je govorio o više stopa, imajući u vidu takav zaključak i imajući u vidu i činjenicu, da je stvorena pogrešna slika u našoj javnosti oko PDV-a. Činjenica je da PDV, uvođenje PDV-a će biti opterećena potropačka korpa a naša je briga da zaštitimo najsiromašnije.

Također, je stvorena pogrešna slika da više stopa, manje opterećuje najmanje ekonomski ugrožene kategorije je netačna. I zato je na komisiji rečeno, znači pored ovoga, da se moraju pored ovih usvojenih amandmana i predloženog teksta, usvojiti i odgovarajući zaključci koji bi bili nekakav vid izlaska iz postojeće situacije gdje će biti dosta problema oko usaglašavanja jedinstvenog teksta. Znači, onoga koji mi na Domu sada komisija predlaže Domu i onoga koji je usvojio Predstavnički Dom, pa bih ja ovaj, dakle zaključak komisije je sledeći: da se usvoji, predlaže Domu da se usvoji predloženi tekst kako ga je predložio predlagač sa jedinstvenom stopom, s time što imajući u vidu ovo sve što sam ranije naveo i izlaganje predsjedavajućeg Savjeta ministara, dakle komisija predlaže Domu sledeće zaključke: dakle, zadužuje se Savjet ministara da zajedno sa entitetskim vladama izrade socijalne programe za najugroženije kategorije stanovništva, do kraja 2005.godine, a to je i naša obaveza iz ove Strategije koju smo usvojili razvoja, Srednjoročne strategija razvoja BiH, gdje smo rekli da nam je primarni prioritet borba protiv siromaštva.

Dalje, zadužuje se Savjet ministara i Uprava za indirektno oporezivanje, da se što prije otpone sa tehničkim pripremama za uvođenje PDV-a, baš iz ovoga razloga što ostajemo jedina zemlja u regionu bez PDV-a i postoje povoljne okolnosti da se i ovako naš loš spoljnotrgovinski balans poremeti, da idemo u veći deficit spoljnotrtovinski.

I treći zaključak, zadužuje se Savjet ministara i Uprava za indidrektno oporezivanje, da se preduzmu potrebne aktivnosti u što boljem informisanju javnosti i stvranja sveukupne slike o efektima uvođenja PDV-a, značaju i problemima koje će on uvest. Činjenica je, da je u ovom momentu za BiH jedinstvena stopa mnogo prihvatljivija. Neosporno je da je PDV sa više stopa

bolji, ali nismo spremni iz tehničkih razloga, iz ekonomskih razloga, iz svih ovih razloga koje čine okruženje da u ovom momentu PDV jedinstvena stopa PDV-a je za nas prihvatljiva ali da ona nije dobila dovoljno argumentacije u javnom mnenju, posebno u sredstvima informisanja gdje smo pogrešnu sliku predstavili, da je PDV spas za niže kategorije. To najbolje govori ovaj primjer što je predsjedavajući Savjeta iznio za pojedine namjernice, dakle one iz korpe, to je hljeb, mlijeko, gdje nije garancija da više stopa neće značiti povećanje te korpe.

Dakle, komisija predlaže da se usvoji predloženi tekst zakona sa jedinstvenom stopom uz ove zaključke koje je komisija priložila Domu. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Vjerujem da je sada svima sve jasno u vezi sa Zakonom o PDV-u. Imamo prijavljenih nekoliko govornika.

Prvi je na redu gospodin Brka.

OSMAN BRKA

Ja se zahvaljujem i hoću samo da kažem nekoliko rečenica kao član komisije. Gospodin Nade Radović je zaista kao predsjednik (?) iznio stav komisije onako kako smo mi donijeli odluku.

Međutim, ja hoću nešto da kažem, jer smatram da to treba kazati na ovom mjestu. U pripremi svih zakonskih akata koje dolaze na ovaj Parlament, na ovaj Dom ovdje, mislim da nekad jako mnogo nedostaje pravih informacija, ne samo nama ovdje, nego javnosti. Obično je vrlo poznato, to ćete se svi složiti sigurno, da ono što predlažu ljudi iz vlasti iz Vijeća ministara ili iz vlada entiteta, dolazi vrlo često na udar kritike, vrlo žestoko, zbog toga što jako malo ljudi koji ustvari rade te projekte, dobijaju mjesta u javnosti. Uvijek dobijaju više mjesta u javnosti oni ljudi koji prodavaju maglu, kao recimo što je sinoć na «60 minuta», jedan poznati bivši ministar iz Federalne Vlade, poznati prodavač magle, govorio što je govorio. Zbog tog, javnost lakše prihvata kritičare vlasti i to onda lakše ide u narod i narod to prihvata. Međutim, treba ovdje je moja sugestija ustvari, Vijeću ministara da sa mnogo više argumenata pred donošenje nekih važnih zakona, sa mnogo više činjenica, izlazi u javnost i da priprema javnost za donošenje određenog zakona.

Ja imam dojam, da je u ovom slučaju upravo to nedostajalo. I zbog toga je meni je logično da opozicioneri uvijek napadaju, a zna se ko to najviše napada. To je logično, ali nije logično da u medijima opozicioneri imaju 95% mjesta da sa svojim napadima rade i napadaju a da 5% imaju mjesta u medijima oni koji su najodgovorniji u ovoj državi, u ovom vremenu za donošenje tih zakonskih projekata.

Zbog toga ja smatram, da i mi kao Dom u ostalom, ja sam poznat i kao kritičar da i naš, naše informisanje u Parlamentu nije na nivou jer jako malo ide prezentacije u javnost, šta mi sve ovde ustvari radimo, mnogo više ide kritike na to što radimo nego što u stvari treba. Sad će novinari kazati, uvijek smo mi krivi. Nisu krivi oni, nego krive su one službe koje trebaju novinarima da dostavljaju određene informacije kojih vrlo često nema. Zbog toga sam se javio da upravo ovo kažem, jer smatram da narodu treba objasniti argumentovano, činjenicama šta je šta i onda ne bi dolazilo do ovih zabluda, ja sam apsolutno siguran da uz dobre socijalne programe, čuo sam jutros da ih ima, ali ja da vam pravo kažem za njih i ne znam, čuo sam da ih ima na....nivoima, socijalni programi ali nemaju para, ako imaju dobro je, a ako nemaju mi smo u ovom zaključku na komisiji

predložili Domu da se naprave kvalitetni socijalni programi a s nekim analizama, to su, zvali su me ljudi telefonom, privrednici za koje sam se ja zapravo sinoć pravo iznenadio, jer sam smatrao da će oni biti za diferenciranu stopu. Međutim 3-4 čovjeka iz različitih dijelova BiH sinoć su me zvali koji se bave biznisom, ja se ne bavim biznisom, oni se bave biznisom i oni kažu, treba jedinstvena stopa upravo zbog kriminala. I zbog toga mislim da treba u javnosti sa mnogo više činjenica, sa mnogo više argumenata i da će to narod onda mnogo lakše i mnogo bolje prihvatiti. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se kolegi Brki. Gospodin Tomislav Limov, izvolite.

TOMISLAV LIMOV

Hvala lijepa, uvaženi gospodine predsjedatelju, ne vidim predsjedatelje Vijeća ministara, htio sam dakle reći moj osjećaj, to je sasvim jasno da će današnja rasprava odudarati od tona rasprave što smo vodili u rujnu mjesecu ove godine, na istu temu, kada smo se izjasnili i podržali diferencirane stope. Naravno, ovo nije jednostavno pitanje i postoji nešto što se zove koncenzus, a to je da još nitko ozbiljan nije ustao i rekao da nam ne treba PDV. Dakle, nama PDV treba i ja smatram da nam treba donijeti Zakon o PDV-u. Dakle to je ono što je nesporno. I sad sasvim je normalno da ljudi imaju i svoje odgovarajuće poglede i koriste odgovarajuće argumentacije. Ja osobno ću ostati jer i pored uvažavanja napora predsjedatelja Vijeća ministara i uvažnog predsjedatelja naše komisije, nisam uvjeren da trebam promijeniti svoj stav oko ovog pitanja, tim više što kad usporedimo činjenicu da u šest država EU imamo četiri stope, računajući naravno nultu, u deset država imamo tri, u devet država imamo dvije i nema ni jedna koja ima samo jednu. Evidentno dakle nama uzor neće biti zemlje Evropske unije, ka kojima težimo.

To što ćemo jednog dana u nekim drugim okolnostima voditi raspravu oko uvođenja druge ili treće ili ne znam koliko stopa, to prepustićemo vremenu htjeli ne htjeli, ja osobno smatram da će bez obzira što određene računice mogu govoriti o pravcu onoga o čemu je govorio uvaženi premijer gospodin Terzić, ipak primjenom jedinstvene stope bogati postati još bogatiji, siromašni još siromašniji. Siguran sam da uz ovaj PDV imamo dva programa. Jedan program o zaštiti socijalno ugroženih kategorija i drugi program o poticajima, prije svega naše proizvodnje misleći na poljoprivrednu ali i druge oblike proizvodnje, siguran sam da bi ovo na daleko lakši način prošlo, jer jednostavno bi se onda argumentacija koja ide na stranu onih koji ne vjeruju elementima kojima se barata. Pazite, mi smo na zadnjoj sjednici konstatirali da je svaki peti čovjek prosječno u BiH a to je podatak iz našeg dokumenta koji smo razmatrali, a vezano za Srednjoročnu razvojnu strategiju, dakle ima standard ispod granice siromaštva. Različito je to u oba entiteta ali je je li, to manje bitno. Činjenica je dakle, ja vjerujem da će broj siromašnih biti povećan.

Naime, poskupit će proizvodi na koje je upozorio i premijer, bez obzira na to šta mi mislili i kakve računice radili, dakle od kruha, mlijeka, lijekova, dječijih potrebština, dakle od dječije hrane pa dalje, i ja znam da će s druge strane pojeftiniti avioni, pojeftiniti, gospodin Brka evo iziđe on je zadnji put rekao da je izračunao da sa 10% ovom super diferenciranom stopom, kako se to je li kaže, da mercedes neće poskupiti, evo ja mu sad kažem da hoće, dakle pojeftinit će, ovaj, ne poskupiti nego pojeftinit će avioni, mercedesi, zlatni satovi, viski itd. Mislim da se mora voditi računa o platežnoj moći naše zemlje koja je objektivno ispod razine brojnih drugih zemalja u tranziciji, i da je teško pobiti očekivanja oko pospješivanja siromaštva. Dalje, prerađivači poljoprivrednih proizvoda i u sadašnjim uvjetima teško se suprotstavlja ino konkurenciji, iako su oslobođeni od poreznih stopa za mnoge poljoprivredne proizvode. Ja mislim da ćemo mi na ovaj način dovesti u tešku poziciju domaću proizvodnju gotovih proizvoda jer će nestati mogućnost da proizvođači sirovina plasiraju primarne proizvode domaćim prerađivačima. Ako se plasman i

ostvari otkupne cijene će biti u mnogim slučajevima ispod cijene troškova proizvodnje, što će dovesti do propadanja primarne proizvodnje i u takvim uvjetima ja zaista se bojim bujanja tzv. crnog tržišta. Ima jedan podatak koji je indikativan. S tim ću ja naravno završiti. U prvih šest mjeseci ove godine, broj teretnih vozila, kamiona je li, je smanjen u ulasku u BiH za 12%. Na onih 300 tzv. divljih prelaza, je broj tih vozila porastao. Ja vas uvjeravam jer svako vozilo natovareno koje dolazi iz pravca Republike Hrvatske prolazi ispred moje kuće, ono je neregularno i taj broj tih vozila je znatno i mislim da pokriva tih 12%, neću sada upuštati se koliko. Dakle, ja naravno razumijem da će ishod ovoga biti onako kako je gospodin predsjedatelj i tražio i ovaj, što se mene osobno tiče, ja ću ostati pri svom uvažavajući dakle da je ovo pitanje sigurno jedno od najbitnijih stvari i vrijeme će pokazati dakle čija argumentacija je bila jača. Hvala vam lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Limovu. Slijedeći je govornik gospodin Đoko Pajić, izvolite.

ĐOKO PAJIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege delegati, dami i gospodo, na 28. sjednici ovog Doma, od 9. septembra ove godine, meni je verifikovan mandat u ovom Domu i tada sam na dan prije toga, prvi put dobio Prijedlog zakona o PDV-u a na samoj sjednici Doma dobio sam izvještaj Administrativno finansijske, Finansijsko administrativne komisije ovog Doma gdje su predložena tri amandmana na predloženi Prijedlog zakona o PDV-u, odnosno uvođenje diferenciranih stopa sa tri stope odnosno, 20, 10 i nulta stopa. Već su kolege govorile o tome, ja tada nisam učestvovao u diskusiji, nisam imao mogućnosti ni da ulažem amandmane jer je prošla amandmanska faza, ali sam taj dan i još tu dva dana dugo razmišljao o svim aspektima uvođenja poreza na dodatnu vrijednost, jer da napomenem, dugo sam radio u Poreskoj upravi, bio sam inspektor uprave prihoda i ta problematika mi je i do tada bila poznata i nakon diskusija, da potsjetim gospodina Nada Radovića, Hasana Čengića, Osmana Brke, Tomislava Limova, Branka Zrna, Velimira Jukića, Mustafe Pamuka, na toj sjednici, zaista sam bio zadovoljan svim tim diskusijama i sve to se uklapalo, gospoda koju sam pomenuo u svojim diskusijama ono što su govorili, uklapalo se u neka moja razmišljanja o svim tim elementima koja bi trebala da budu ugrađena u porezu na dodatne vrijednosti. I naravno, niam ni htio da diskutujem, od tada vođene su mnoge rasprave oko poreza na dodatnu vrijednost. Ja naravno potičem do ovog trenutka, potičem iz siromašnijeg dijela stanovništva i RS i BiH i smatram da ovo nije političko pitanje i da je strah, ušlo je dosta straha u jedan veliki broj građana BiH po pitanju uvođenja poreza na dodatnu vrijednost.

Lično smatram, i ubijeden sam da će uvođenje jedinstvene stope PDV-a znatno ugroziti i onako težak položaj ogromnog broja socijalno ugroženog stanovništva u BiH. To je moje lično ubjeđenje i od toga nikako ne mogu odustati.

Smatram, da je Predstavnički dom uložio dosta napora da nađe kompromis između onoga što je predložio predlagač, odnosno Vijeće ministara i onoga što je usvojeno na 28. sjednici kao zaključak od strane ovog doma. Znači, predlagač je predlagao jedinstvenu stopu, mi smo tad predlagali i u tom zaključku stoji Dom naroda podržava princip da se u Prijedlog zakona o porezu na dodatnu vrijednost uvedu diferencirane stope. I smatram, zaista smatram da je Predstavnički dom uložio dosta napora da nađe jedan odgovarajući kompromis između ta dva prijedloga i ubijeden sam da ono što je Predstavnički dom usvojio, realnije nego da se uvede jedinstvena stopa. I upravo zbog toga, ja mislim da jesam za uvođenje PDV-a naravno, nisam protiv PDV-a ali mislim da je realnija varijanta koju je usvojio Predstavnički dom i zato ovog puta neću glasati ni protiv ni za porez, biću uzdržan.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Pajiću. Evo, premijer mi je dao signal da bii on htio reći, izvolite.

ADNAN TERZIĆ

Ja bih se samo kratko osvrnuo, da ne bi se ponavljali delegati u diskusijama i u određenim zakonitostima. Znači mi smo prvo, ovo o čemu je govorio gospodin Limov, mi smo dobili od Udruženja poljoprivrednih proizvođača podršku za jednu stopu od 17%. Mi smo dobili od Udruženja poslodavaca BiH podršku za jednu stopu od 17%. Znači, nije da tu ne možemo reći da imamo političke diskusije. Ipak imamo političke diskusije.

Kao što sam rekao i na Predstavničkom domu, mi jednostavno ovdje i ne bih želio da se to shvati kao rasprava o tome ko zna više a ko zna manje o PDV-u. Ovdje se radi o suštini da BiH od 01.01.2005.godine ostaje jedina zemlja u regionu koja nema PDV. I da jednostavno iz tih razloga moramo hitno i efikasno uvesti PDV. Prag od 50 hiljada KM, je upravo određen zbog te brze i efikasne, brzog i efikasnog uvođenja PDV-a obzirom na administraciju koja će se time baviti. Vi znate, da Uprava za indirektno oporezivanje, zakonima koje smo usvojili krajem prošle godine, tek ove godine se uspostavlja, vi u Upravi za indirektno oporezivanje imate da tek uspotavljamo odjel koji će se baviti PDV-om. Država se mora pripremiti za uvođenje PDV-a. Svaki onaj koji po zakonu mora biti obuhvaćen PDV-om mora proći kroz određenu obuku, to mu mora Uprava za indirektno oporezivanje obavezati. A uprava u prvom redu mora izvršiti evidenciju svih onih koji po zakonu ulaze u obavezu plaćanja PDV-a. Ovaj prag od 50 hiljada KM koji je najviši u regionu, ja mislim da je u Hrvatskoj oko 30 kuna, upravo je postavljen zbog toga, što smo kroz izračune došli da ćemo obuhvatiti 95% prometa u BiH i oko 20 hiljada privrednih subjekata. Ta činjenica da je 20 hiljada privrednih subjekata, ostavlja nam mogućnost da sa ovim stepenom razvoja, poreske administracije možemo računati da ćemo u slijedećoj godini uspjeti i da izvršimo evidentiranje i da izvršimo obuku svih onih na koje se to odnosi.

Ako imamo diferencirane stope, najmanje za dva puta se povećava broj privrednih subjekata koje ćemo morati ovaj, obuhvatiti, koje ćemo morati pripremiti, naučiti kako se to radi. I sada, ako hoćemo u 2005.godini da uvedemo PDV, onda možemo samo sa ovim elementima. Ako ćemo sa drugim elementima, kako i gospodin Pajih kaže, i kako se je opredjelio Predstavnički dom, onda ćemo uvesti PDV za dvije godine. Dakle, ovdje se radi ne o tome ko zna više o PDV-u, nego ko zna na koji način možemo brzo i efikasno to uraditi. I jednostavno pretpostavljam, i to sam očekivao i od zastupnika u Predstavničkom domu, da imaju povjerenje, da ipak mi u izvršnoj vlasti više znamo s čime raspoložemo, nego ovaj, sami zastupnici. I zato vas molim, da u ovom svijetlu posmatrate raspravu oko jedne stope. Možemo iznjet socijalnim programima da za eventualna poskupljenja koje će proisteći iz ovoga uvođenja PDV-a obezbijedimo zaštitu za ugrožene stanovnike. To možemo obezbijediti i na kraju krajeva u vašim rukama je apsolutno kontrolni mehanizam. Ako vas ne ubijedimo socijalnim programima, da će najugroženiji stanovnici biti zaštićeni uvođenjem PDV-a, vi jednostavno možete izmijeniti datum uvođenja, možete i onda ovaj, govoriti o duplim stopama.

Ali zašto da propustimo priliku da brzo i efikasno u BiH uvdemo PDV. Zbog toga što se bojimo nečega. Zar nije lakše onda dati povjerenje Vijeću ministara, Upravi za indirektno oprezivanje, entitetskim vladama da u smjeru politike, kako smo predložili u našem prijedlogu zakona o PDV-u, pokušamo to uraditi na brz i efikasan način, uz garanciju da se neće desiti poremećaj, kakvi će se desiti. Na kraju, krajeva, mi ćemo od 01.01.2005.godine imati jedinstveni Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga u BiH i jedinstveni Zakon o akcizama u BiH. Ta dva zakona će biti šest mjeseci u primjeni prije nego što se uvdde PDV i ta dva zakona će onda omogućiti da možda mjesec dana prije, tamonegdje u šestom mjesecu izidemo sa šestomjesečnim

izvještajem kako se primjena tih zakona odražava i na ovaj, stabilnost cijena i na punjenje budžeta itd. ali nemojmo odmah danas da razgovaramo na temu ukoliko se danas podrži jedna stopa od 17%, prag od 50 hiljada km-ov, da će se sutra u BiH desiti kataklizma. Neće se ništa desiti. Samo ćemo mi imati mogućnost da pokušamo do sedmog mjeseca da izvršimo pripreme i da počnemo uvoditi PDV, a kompletna ponovo podvlačim, kompletna mehanizam kontrole početka uvođenja PDV-a je opet u rukama poslanika i delegata. Eto, toliko.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala predsjedavajući Terziću. Riječ ima kolega Velimir Jukić, izvolite.

VELIMIR JUKIĆ

Gospodine predsjedatelju, cijenjene kolege zastupnici, gospodine premijeru, članovi Vijeća ministara, predstavnici Međunarodne zajednice, dragi gosti. Ja ću zbilja vrlo kratko, čak sam mislio i ne govoriti, međutim, evo nekoliko svojih razmišljanja o PDV-u ću reći.

Ja smatram da je PDV nužno uvesti što prije i to je najvažnije za BiH. Svjedoci smo velikih utaja, poreza i teškog punjenja, slabog punjenja proračuna na svim razinama vlasti. Porezni obveznici su vrlo vješti u izbjegavanju svojih poreskih obveza i zato smatram da je uvođenje PDV-a vrlo značajno i važno i to brzo uvođenje. Isto tako da bi se brzo uveo PDV, sustav PDV-a važno je da bude što jednostavniji. Ono što je za mene pitanje, ili pitanja jesu nekoliko sledećih stvari, a to je visina stope PDV-a od 17%. Najniža je u regiji i to je naravno stimulatивно za ulaganje, investiranje itd. Međutim, pitanje da li je dovoljno ova stopa velika, da osigura sve ono što mi želimo, a to je prije svega financiranje dobrih i kvalitetnih socijalnih programa jer su oni jamstvo da najsiromašniji slojevi našeg društva neće ostati bez adekvatne socijalne zaštite. Međutim, drugo pitanje koje je za mene isto tako pitanje, jeste visina praga ukupnog prihoda kog smo mi postavili kao obveznika PDV-a, 50 tisuća maraka, to je maloprije komentirao i premijer, ja isto tako sam siguran da je ovo dovoljno nizak odnosno mislim da je previsok ovaj prag, međutim, ako imamo u vidu činjenicu da hoćemo brzo uvesti PDV, onda se to jedino može time pravdati, to je moje osobno mišljenje i razmišljanje, ne samo moje nego i ljudi sa kojima sam razgovarao, pripremajući se za ovu sjednicu, odnosno razgovarati o ovoj problematici. I zbog ove visine praga, značajan broj ipak, značajan broj subjekata ostaće izvan domašaja PDV-a. Spominje se brojka od nekoliko tisuća, 4-5 tisuća što nije mala brojka.

Ja se bojim, da zbog ovako relativno visokog praga, će subjekti razmišljati da se možda dijele na manje i da na taj način izbjegnu obvezu da budu obveznici PDV-a. Mislim da bi ovoj činjenici, uprava i svi oni koji budu sudjelovali, resorna ministarstva, Vijeće ministara, trebali voditi računa.

Nadalje, kada se govori isto tako o PDV-u i kao regulatoru tržišta, pa onda isto tako o sustavu PDV-a, odnosno više ili jedna stopa itd. kao nekom pokretaču razvoja itd., zatim visini PDV-a odnosno različitih stopa, kao generatoru razvoja u privredi, mislim da tu ima smisla i logike, odnosno stoji prigovor da je diferencirana stopa bolja, ali mi nismo u toj fazi odgovorno tvrdim, da možemo kvalitetno uvesti za kratko vrijeme takav PDV. Isto tako sam uvjeren da ćemo o tome vrlo ozbiljno razmišljati možda za godinu dana ili dvije nakon uvođenja PDV-a. Zato bih ja danas jedan od naših zaključaka predložio da budu u tom pravcu. Dakle, da nakon najviše godinu dana primjene PDV-a se napravi kvalitetna informacija o svim njegovim efektima u primjeni i da se onda bude evo i jedna obveza da se razmotri potreba uvođenja dodastnih stopa PDV-a. I onda bi smo dali za pravo možda i onima koji razmišljaju, koji su žestoko zakopani na svojim tvrdnjama i stavovima kako je PDV sa više stopa bolji itd.

Dakle, evo to su moja bila osnovne primjedbe i razmišljanja i dvojbe i na kraju jedan kao prilog, dakle zaključak da se za najdulje godinu dana od datuma primjene PDV-a napravi kvalitetno izvješće o svim njegovim efektima i razmotri mogućnost uvođenja dodatnih stopa u PDV-u. Evo, za zbilja ne bih duljio, zahvaljujem na pažnji.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Jukiću, evo zaista mislim da smo puno toga rekli i čuli i jedni drugima i već dugo evo u parlamentarnoj proceduri je ovaj zakon.

Evo vidim sad se javio kolega Genjac, izvolite.

HALID GENJAC

Poštovani predsjedavajući, poštovani gosti, članovi Vijeća ministara, predsjedavajući Vijeća ministara, kolege, ja bih prije definitivne diskusije volio čuti nekoliko odgovora na par pitanja vezano za ovaj proces od strane predstavnika Vijeća ministara. Dakle, da bih mogao neku konačnu diskusiju opredijeliti, doprinjet možda u stanju zaključaka, iznijeti neka konačna stanovišta, a mislim da je to neophodno, da bi se i pitanje digniteta i Vijeća ministara i oba doma Parlamentarne skupštine sačuvalo u ovom procesu.

Dakle, ja bih volio da mi se odgovori, dakle, prema projektu za razvoj PDV-a koji je izradila KAFAO sa radnom grupom za PDV a taj projekat je sveobuhvatan, kako je rečeno, sa raspoređenim tokovima aktivnosti, molio bih nekog da mi kaže prema tom projektu, u kom procentu je realizirano pitanje osoblja, u kom procentu je realizirano pitanje informatičkog sistema i u kom procentu je realizirano pitanje prostornih kapaciteta za regionalne centre i urede kojih je veliki broj? To je jedno pitanje.

Drugo pitanje, da li je Upravni odbor, odnosno Uprava za indirektno oporezivanje formirao tim za implementaciju PDV-a, jer to je jedna od mjera koja je nužna u pripremi PDV-a i sprovođenju...dogovorena, šta je taj Odbor za implementaciju PDV-a do sada uradio, u kojoj mjeri je ostvario svoje planove? To je dakle slijedeće pitanje.

Na kraju, poznato je da je tokom juna boravila radna grupa MMF-a u BiH, koja je tu došla na zahtjev predsjednika Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, gospodina Diksona i ta radna grupa MMF-a je sačinila jedan elaborat, radni materijal koji je naravno bio na raspolaganju i Vijeću ministara i radnoj grupi za izradu ovog zakona. Poznato je da je Ured za carinsku i fiskalnu pomoć EU, značajnu ulogu igrao u izradi ovog zakona. Poznato je da je zakon zajedno sa radnom grupom definitivnu verziju doživio od ove grupe. Interesuje me da li postoji procjena, koliko je sredstava plaćeno za angažovanje stranih stručnjaka u ovoj radnoj grupi koja je došla ispred MMF-a, i koliko je sredstava potrošeno za angažiranje stranih službenika u Uredu za carinsku i fiskalnu pomoć EU, orijentaciono barem, koliko su sredstava te konsultacije sa ekspertima i to angažovanje stranih eksperata, koliko je sredstava na to potrošeno da bi se došlo do definitivne verzije zakona?

Dakle, molio bih odgovor a nakon toga uključit ću se u diskusiju. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala gospodinu Genjcu. Delegata, ne vidim nikog prijavljenog, evo gospodin Terzić izvolite.

ADNAN TERZIĆ

Prvo da iskoristim priliku i da kažem da gospodin Jukić ima opravdanu bojaznost, kao što imamo i mi je li, da je ovo previsok prag. A sigurno da brzina, potrebna brzina za uvođenje PDV-a nas je opredjelila da idemo sa ovim pragom, uz jasno i našu bojazan da bi se eventualno mogle desiti neke zloupotrebe koje su svojstvene svim društvima pa tako i BH-om. Mi smo ipak uzeli ovako visok prag, računajući na dva elementa. Prvi da onog momenta kad obuhvatimo i kada počnemo naplaćivati ovaj, PDV od privrednih subjekata koji su zakonski obuhvaćene ovako visokim pragom, mi možemo u nekom vremenskom periodu od šest mjeseci do godinu dana i imamo namjeru snižavati taj prag. I to je praksa svih zemalja koje su uvodile PDV.

A drugi elemenat je taj da kao i u svim zemljama, rasprave prije uvođenja PDV-a su bile ogromne. Nakon tri mjeseca uvođenja PDV-a niko više nije ništa raspravljao, nego su svi gledali kako da i oni koji nisu a imaju interes, koji nisu obuhvaćeni programom, da se prijave., jer ovaj prag ne isključuje one firme koje nemaju 50 hiljada KM prometa godišnje, tako da je naša pretpostavka da ćemo imati i jedan veliki postotak onih firmi koje zakonski nisu obavezne da se prijave, da ipak u prvih nekoliko mjeseci življenja PDV-a u BiH sami se prijavljuju za ovaj, evidenciju. Znači, i mi imamo tu bojazan i mislim da kao vlada nemamo ništa od toga što imamo bojazan, ali smo znači spremni da interвениšemo i da pratimo situaciju u tom dijelu i da interвениšemo ukoliko dođe do ovih zloupotreba o kojima je govorio gospodin Jukić.

Gospodinu Genjcu, odgovor, kada je u pitanju sama uspostava Uprave za indirektno oporezivanje, ja sam i na komisiji vašeg Doma, kada smo govorili o amandmanima i o ovom zakonu, rekao i predložio da direktor Uprave za indirektno oporezivanje i Vijeću ministara a i Predstavničkom i Domu naroda, podnese informaciju, prvo dokle smo došli sada sa implementacijom Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje, a drugo da eventualno nakon usvajanja zakona u tekstu u koje je predložilo Vijeće ministara, svaki mjesec imamo jednu informaciju o tome kako se prati ovaj, ...onoga što je Upravni odbor sam sebi dao u zadatak.

Kada su u pitanju sredstva. Ja koliko znam, a pouzdano znam, da je cijena onoga što je MMF radio u BiH u onoj analizi je nula, a koliko je potrošeno na eksperte i na rad ekspertnih timova koji su pripremili zakon za Upravu za indirektno oporezivanje, to mislim da bi trebali delegatskim pitanjem i nama pomoći, pa da to pitamo KAFAO, jer je KAFAO taj koji je vodio, koji je imao određenu ovaj, količinu sredstava iz KARS programa od Evropske komisije i sve je to bilo u njihovoj organizaciji.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala predsjedavajućem Terziću, gospodin Čengiće, izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Genjac je rekao da će nastaviti diskusiju poslije odgovora.

GORAN MILOJEVIĆ

Nemam ništa protiv. Izvolite.

HALID GENJAC

Ja se zahvaljujem na odgovoru naravno. Da li poslaničkim pitanjem ili na drugi način, ali pribavit ćemo odgovor na pitanje koliko košta angažovanje eksperata oko i ove oblasti i slične i

koliko se kreditnih sredstava troši na korištenje ovih eksperata i usluge ovih eksperata. Ništa to nije loše. Ta činjenica postoji.

Naime, priroda ovih pitanja je, nemoguće odvojiti od konteksta i ambijenta u kojem se obavlja rasprava o ovom zakonu. Ja ću vas podsjetiti da u Vijeću ministara sjede trojica predsjednika političkih stranaka. Ta trojica predsjednika političkih stranaka su dovoljna da uvjere svoje delegate i da to bude dovoljno za jednog zamjenika potpredsjednika političke stranke koja je bila za ovaj koncept da se dovije podrška i na Predstavničkom domu za ovaj zakon.

Ako institucije BiH angažuju strane stručnjake, ako angažuju eksperte MMF-a, ako su angažovali CAFAO u skladu sa važećim sporazumima i ako taj CAFAO ispred Evropske komisije koristi za podršku i pomoć u razvoju fiskalnog i poreskog sistema u BiH, ako mu je to uloga i ako te institucije naprave jedan projekat vrlo detaljan, elaboriran, objašnjen temeljito. Za mene je samo čudno da članovi Vijeća ministara koji stoje iza ovog projekta ne sumljivo i ako su predsjednici političkih stranaka nisu u stanju da objasne svojim članovima koji su u Predstavničkom domu o važnosti i nužnosti i potrebi načina usvajanja ovog zakona. I, desilo se to na Predstavničkom domu što se desilo, to je suvereno pravo Predstavničkog doma, ja razumijem. Međutim, tamo je od prilike bilo utvrkivanje oko toga da se što je moguće više utrpa pitanja koja će smjestiti u nultu stopu itd. oblasti, a malo je bilo razgovora o tome gdje BiH sa mogućnosti sa institucijama, sa sredstvima, sa kapacitetima da primjenjuje PDV.

Dakle, predsjednici političkih stranaka nisu bili u prilici da uvjere delegate iz svojih stranaka da glasaju, da podrže jedan projekat za koji je dato značajno sredstava, pa zato nije čudno što ni javnost, od prilike, uopće nije bila uvjerena, ubijedena, pogotovo kad se ima u vidu da je često na televiziji bilo da o PDV-u pričaju ljudi koji su poznati po strahovitim utajama poreza i da oni prezentiraju PDV i da se oni uspostavljaju kao zaštitnici sirotinje itd. Malo je, nažalost, bilo Vijeća ministara u tim aktivnostima.

To se desilo na Predstavničkom domu što se desilo, između toga se desilo i to od prilike da se u Domu naroda promijenila atmosfera. Vrlo vjerovatno će ovdje atmosfera na Domu naroda rezultirati time da se podrži ovakav prijedlog zakona. U ostalom od početka sam govorio da nema alternative tome, jednostavno nema alternative. Ne postoji alternativa.

Radi digniteta ovog doma, radi digniteta i Vijeća ministara, mislim da je potrebno razjasniti sledeću stvar. Zašto je došlo do promjene delegata, poslanika iz istih stranaka u odnosu prema ovom prijedlogu? Šta se u međuvremenu desilo? Desilo se u međuvremenu da su prošli općinski izbori, desilo se da je bila najavljena jedna ostavka, ukoliko se ne primijeni ista stopa, odnosno ne usvoji jedinstvena stopa. Desilo se nekoliko određenih nastupa, pisanja predstavnika međunarodne zajednice, koji su se mogli shvatiti kao određena vrsta možda i žešće sugestije itd.

Mislim da je trebalo i treba objasniti da u opredjeljenju ovog doma, a sasvim izvjesno vjrujem, dakle, ovog doma i ovih delegata, a sasvim izvjesno mom opredjeljenju nije bilo uticaja nikoga, da li su prošli općinski izbori, da li je neka ostavka najavljena ili prihvaćena, da li je bilo određenih sugestija itd. Što se mene tiče, ono što je mogao svaki delegat pročitati iz materijala, iz elaboracije o PDV-u, u procesu do koje je došao, mi nemamo taj luksuz uopće da razgovaramo o mogućnosti, da li imamo dvije ili više stopa. Mi nemamo taj luksuz, ja mislim i o tome da razmišljamo da li ćemo početi od 1. jula primjenjivati odredbe ovog zakona.

Imajući u vidu koliko je zaposleno u Upravi prihoda, da je vrlo malo, imajući u vidu kako taj proces ide teško, imajući u vidu koliko informatički sistem još ne riješen, a da je uslov uslova

funkcionisanja PDV-a jedinstvenosti i uvezanosti informatičkog sistema što i košta i materijalnih sredstava i obuke, imajući u vidu potrebnu obuku stručnjaka zaposlenih u institucijama, imajući u vidu stanje ostalih institucija, koje su na neki način nastavljene sa Upravom za indirektno oporezivanje ili povezanost sa Upravom za indirektno oporezivanje, mi nemamo luksuza da razgovaramo o tome da li smo za jedinstvenu ili dvije stopa, jednostavno nemamo tog luksuza i mislim da je težišta trebalo baciti na ta pitanja.

Šta treba učiniti, šta treba učiniti vrlo hitno i vrlo efikasno da bi se pripremila BiH za jednu stopu u primjeni PDV-a i da pratećom strukturom osigura provođenje PDV-a sa jednom stopom. Jer, zaista, ponavljam nemamo luksuza i pred nama je vrijeme prvog jula nećemo moći osigurati primjenu PDV-a, odnosno njegovih najznačajnijih odredbi, jednostavno to je moja procjena, na osnovu onoga što sam saznao o stanju u Upravi za indirektno oporezivanje, o raspoloženju i ne subjektivnom, nego raspoloženju stručnjaka koji su u stanju da rade u oblasti limitiranih plata, od potrebe obuke tih ljudi itd. dakle, vrlo sam skeptičan i mislim da to nije moguće i nemam uopće taj luksuz da, nažalost da razgovaram o tome. Da nemamo, uopće nismo u prilici da sebi priuštimo luksuz da razgovaramo o tome da li dvije stope. Zapravo pitaje je da li ćemo početkom '96. godine biti u mogućnosti da jedinstvenu stopu provedemo. Kad najrazvijenije zemlje, zemlje sa ustavnovljenim sistemom, vrlo funkcionalnim sistemom, stabilnošću startuju sa jedinstvenom stopom, mislim da je trebalo vrlo jasno javnosti reći da BiH sa postojećim funkcionisanjem, sa postojećim odnosima, jednostavno nema luksuza o tome da razmišlja.

Dakle, ovo je vrlo, mislim da je značajno ovo reći da nije u pitanju to što se Dom naroda opredjeljuje zavisno od toga kako puše vjetar ili da li dobiijemo saopćenje ministara sa njihovim fotografijama ili bez njihovih fotografija, ja mislim da, dakle, uvaćavajući premijere i njihov dignitet, mislim da treba vrlo jasno reći i treba to, dakle, jasno, precizno reći u kakvom smo stanju oko PDV-a, koje su naše nužnosti.

I, na kraju, dakle, na kraju želim da predložim, dakle, zaključci koji figuriraju, koji se pojavljuju ispred komisije i koji se pojavljuju tokom rasprave, bilo bi dobro da se napravi jedna pauza da se zaključci formulišu na način da budu više precizni, više jasni, više određeni rokovi i više utvrđenom odgovornošću.

Dakle, ima tu i prijedloga i zaključaka, koji su dobri, koji su postavljeni sa nejasnim rokovima, izvršiocima, mislim da bi mogli tome doprinijeti u nekoj pauzi da se i vrlo jasno javnosti pokaže opredjeljenje da nije uopće magla da nužnost socijalne pomoći onima koji će biti pogođeni i da se vrlo jasno vidi kad će to biti i kako će to biti i da ti zaključci to odražavaju to raspoloženje. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala gospodinu Genjcu. Tačno je da mi imamo pred sobom dvoje zaključaka, jedni su komisije, a jedni su gospodina Čengića, koji su od prilike isti, samo su malo precizniji od ovih komisijskih i imaju još jedan, ali, evo, prije nego što se izjasnimo o ovom prijedlogu gospodina Genjca, dajem riječ gospodinu Čengiću.

HASAN ČENGIĆ

Gospodine predsjedavajući, meni je vrlo drago što imamo priliku da danas razgovaramo u drugom čitanju o Zakonu o porezu na dodatnu vrijednost.

Neću nabrajati sve ono što bi bili formalni razlozi zašto o ovom zakonu treba razgovarati, jer je on iz paketa 40, jedan reformski, jer je ovo, ja mislim da trebamo krenuti od onoga što je suštinsko. U ovoj državi imamo situaciju polaganog ali sigurnog ekonomskog razvoja i napretka. Imamo situaciju povećanja izvoza i imamo činjenicu da još uvijek naš uvoz i izvoz značajno opterećen uvozom, tj. trgovinski deficit u ovoj zemlji je vrlo visok, ne prihvatljivo visok za jednu zemlju koja se želi brže razvijati. Imamo na drugoj situaciji činjenicu da imamo značajne kategorije stanovništva, koje su u onom prostoru koji bi se mogao tretirati kao područje socijalne brige, zaštite i programa. Drugim riječima, mi imamo jednu vrlo jasnu poziciju i pitanje koje su mjere, koje su metode, kojima možemo ići brže naprijed. Medicinskim riječnikom govoreći, a ovdje su ljekari, treba naći neku terapiju koja će biti efikasnija od postojeće, da bi ozdravljenje išlo brže. Zemlje, ne u okruženju nego sve zemlje koje su uopće doživjele razvoj u zadnjih 50 godina i više, primjenjuju ono o čemu mi tek danas razgovaramo. Dakle, porez na dodatnu vrijednost.

Ono što je za mene opredjeljujuće jeste, ne kako liječiti one koji su oboljeli teško, nego kako oni zdravi da ne obole, nego da naprave ambijent u kome će i oboljeli biti snažniji. To je suština čitave ove priče. Ne možemo staviti naprijed pitanja socijalne brige i socijalnih programa, ako prethodno ne definiramo da moramo osigurati prostor za proizvodnju. Uvjeti za proizvodnju u BiH su mogući samo na dva načina. Stranim ulaganjima i domaćim aktivnostima, odnosno domaćom proizvodnjom, od domaćeg ulagača. Ovo prvo ovisi od niz uvjeta, uključujući i postojanje zakona o PDV-u. Ono drugo, da domaći proizvođači proizvode više, ovisi prije svega od toga da oni imaju fer i korektnu uvjete za prodaju. Drugim riječima, da nisu izloženi nelojalnoj konkurenciji ili brutalno kazano da nisu izloženi konkurenciji švercovanom robom. Svi ovi u ovoj državi od onoga ko živi pored granice do onoga ko živi u centru ove zemlje, od onoga ko proizvodi i onoga ko prodaje, od onoga ko plaća obaveze i ko ne plaća obaveze, zna da postoji značajna utaja obaveza na proizvode kojima se truje i koji su u prometu u BiH.

Ako postoji neki instrument, koji može efikasnije od drugih utjecati na smanjivanje utaja, na smanjivanje šverca, onda je to PDV. A to je onda put da povećamo proizvodnju. Sa povećanjem domaće proizvodnje, pojeftinjujemo domaći proizvod, dobijamo veću količinu domaćih proizvoda na domaćem tržištu, otvaramo prostor za nova radna mjesta, osiguravamo veća sredstva za uplate u fondove penzione, zdravstvene, zapošljavanje i ostalo i konačno tada dolazimo u situaciju da domaću privredu dižemo na viši nivo, koja će svojom cijenom proizvoda, kvalitetom proizvoda i usluga biti konkurentna na domaćem i konačno na stranom tržištu da bismo došli do one neophodne pozicije da smanjimo trgovinski deficit.

Ja mislim da je ovo suština priče, o kojoj moramo razgovarati. I, iz tog razloga, stavljam ovo u prvi plan, a onda kao posljedicu ovih aktivnosti dolazimo do onoga što bi se moglo nazvati sporedni ili dodatni efekti na društvo, odnosno na određene kategorije stanovništva, u smislu opterećivanja recimo životnih troškova. Što je, također činjenica. Bilo bi dobro i bilo bi potrebno da smo to već imali do sada, jednu jasnu prezentaciju ovih pokazatelja.

Ipak, bit ćemo jasni i znamo precizno da u ovom času u našoj zemlji, ne postoje na žalost institucije koje imaju precizne statistike. Ne postoje institucije na čijim statistikama potpuno i u cjelosti možemo bazirati svoje procjene, pa onda moramo ih poređivati sa međunarodnim statistikama koje se tiču BiH i dobivati neku aproksimaciju.

Bilo, kako bilo, vrlo je jasno da je PDV i oko toga se mislim svi slažemo, put i način da riješimo ova velika pitanja i da krenemo naprijed brže. Ja ću sada preći na vrlo konkretne stvari.

Imajući u vidu činjenicu, da će primjena Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, u prvoj godini, dakle ne kalendarskoj, nego u prvih 12 mjeseci, pokazati posebno negativne efekte na određene kategorije stanovništva, smatram da je potrebno prihvatiti ovaj prvi prijedlog koji je predložila naša komisija, možda malo drugačije formuliran u ovom mom prijedlogu, i zato ja kažem, ovdje u drugoj rečenici, dakle mjere koje treba da pripreme, da predlože BH Vijeće ministara i entitetske vlade, ove mjere koje će uključivati kriterije za raspodjelu sredstava. Dakle, da se definira ko su stvarno kategorije. Pazite, mi danas vrlo često imamo pred sobom maglu i kad govorimo o socijalnim mjerama, mi nemamo jasnu sliku o tome koji su to kriteriji, na koga se zaista odnosi. Jesu li sada kategorije nekog ko ima korpu životnih namjernica, jesu li kategorije koje spadaju u ovo, oni koji primaju minimalnu plaću ili su kategorije oni koji primaju minimalnu penziju ili su kategorije onih koji nemaju nikakvo zaposlenje. Dakle to je sada pitanje. Znači ove mjere koje će uključivati kriterije za raspodjelu sredstava i izvore za njihovo osiguravanje, bit će prezentirane Parlamentarnoj skupštini. Ja ovdje nisam išao preciznije, ni komisija nije išla preciznije, sa vrlo jasnim stavom. Od Vijeća ministara entitetskih vlada se traži da sada definiraju to dvoje. Odakle im novac i kako ga misle potrošiti, a to podrazumjeva koje eventualno zakonske mjere, koje zakone i podzakonske akte treba dodatno donijeti da bi se ovo omogućilo.

Slijedeća stvar, vjerojatno će to biti nekakav set zakona koji riješavaju ta pitanja. Slijedeće pitanje, nema velike dileme, svi se slažu i oni koji podržavaju ovako rješenje, dakle sa jednom ili više stopa, sa višim ili nižim pragom za obaveze PDV-a, slažemo se u jednome. Da, dakle negativni efekti, tj. povećani pritisci na preduzeća koja moraju sada plaćati obaveze za robe odmah na granici, da određene obaveze prema penzionerima i ostalim, dakle čija su sredstva nižeg primanja, će biti povećane, nema nikakve dileme da će ti efekti se pokazati već u prvih šest mjeseci.

Bilo bi sasvim razumno, da se danas dogovorimo ovdje, da zaista se dogovorimo da primjena ovih svih mjera tj. primjena zakona ne stupanja na snagu, nego primjena mora početi 01.07. iduće godine. Kad kažem svi, biću vrlo jasan. Ja precizno znam da Vijeće ministara, Uprava za indirektno oporezivanje, i druge institucije iz tog područja su vodeće u tim obavezama. Ne možemo abolirati sebe. Parlamentarna skupština vodi politiku u ovoj državi. Parlamentarna skupština vodi svaku politiku, pa vodi i ovu, ekonomsku i razvojnu i socijalnu. I mora imati svoj stav. I mora imati spremnost i odlučnost da preuzme dio obaveza i rizika i zadataka i odgovornosti za taj posao.

Zato vas pozivam da zajedno sa Vijećem ministara radimo još više i još češće. Sumnje koje su izrečene su utemeljene na dosadašnjem iskustvu i na nekim formalnim činjenicama. Dakle, sumnje da nećemo možda biti spremni za 01.07. iduće godine za primjenu. Kad kažem na nekim činjenicama, tipa broj zaposlenih, sredstva, postoje softveri, hardveri, ne postoje, postoje prostori ne postoje. Međutim, mi imamo i druga iskustva. Mi smo pokazali u ovoj godini, kao i u prošloj godini, da kada se oko nečeg zaista dogovorimo, i kada smo odlučni u tome da to možemo provesti, moramo znati jednu stvar. Provođenjem ovih, dakle provođenjem Zakona o PDV-u, mi štetimo zaista samo onim koji žive mimo zakona, a svima koji žive unutar zakona i od funkcioniranja zakona u ovoj državi koristimo. Nekima prvi dan, nekima 60-ti dan, nekima 180-ti ili 360-ti dan, ali koristimo.

Zato, pozivam moje uvažene kolege, dakle da zaista budemo spremni da na ovom zakonu i njegovoj primjeni sa Vijećem ministara i ostalim radimo od sada dnevno do početka primjene i nakon početka primjene. Ovaj treći zaključak je po mom mišljenju vrlo važan iz slijedećeg razloga. Možemo doći u situaciju da kroz primjenu PDV-a osiguramo povećana sredstva po osnovama poreza. Ja u to vjerujem. Neću vam reći cifre neke precizne, ali procjena je između 300 i 400 miliona maraka bi moglo unutar 12 mjeseci da dođe do povećanja prihoda, od 200 do 400 evo ako hoćete, ali isto tako je mogućnost da ukoliko donesemo u buduće odluke da određene carinske

obaveze budu umanjene, ili da izostanu, onda ćemo prihod iz tog dijela koji je jako važan, a on čini ovu cjelinu, umanjiti. Time efekat prihoda od poreza umanjiti i time doći u situaciju da nećemo imati dovoljno sredstava. Iz tog razloga bi bilo jako važno, da se dogovorimo da barem u narednoj godini, nema promjene carinskih stopa i stopa akciza, računajući da moramo provesti obaveze bilateralnih sporazuma, koji već teku prema našim susjednim zemljama i nekim drugim. Ali dakle da ne pruzimamo nove obaveze i da ne smanjujemo još dodatno od sada, obaveze carina i akciza, kako bi smo imali ova sredstva.

I u ovom dijelu, biću jasan. Smatram da je potrebno da se dogovorimo kroz zaključke ili na drugi način i pozivam vas da o tome još malo prodiskutiramo, jer čini mi se da je to jedina tačka o kojoj nismo precizno, dakle detaljno diskutirali, a to je. Nema nikakve dileme, pokazalo je iskustvo svih zemalja da se nako 12 mjeseci primjene ovakvog zakona, događa povećanje okupljanja ili prikupljanja javnih prihoda. Ta sredstva će se pojaviti. Trebalo bi sada da preciziramo u šta ih potrošiti. Mislim da bi bilo najčestitije, da se dogovorimo, da se upravo iz tog viška osiguraju precizno sredstva za mjere socijalne zaštite, ali da ne bi smo pojeli sve, drugi dio sredstava da se osigura za razvojne projekte ili za poticaj poljoprivrede, zapošljavanja, kako god hoćemo to zvati. Koji je to omjer? Jeli to pola, pola, ili za ovo malo više ili malo manje, to je druga stvar i mislim da to treba biti sada definirano, a poslije fleksibilno postavljeno.

Na kraju ću biti vrlo jasan. Najvažnije je da u proces uđemo. Niko, apsolutno niko ne može biti, bilo kojom simulacijom, a ja znam da ovdje ima i stručnjaka za simuliranje tih ekonomskih parametara, ne može biti do kraja siguran koji će svi efekti pozitivni i negativni se dogoditi za godinu dana. I zato podržavam prijedlog gospodina Jukića, da se dogovorimo i zaključimo, da ćemo nakon godinu dana, dakle na osnovu analiza koje će pripremiti Vijeće ministara i svi koji sa Vijećem ministara rade, u Parlamentarnoj skupštini, raspravljati o svim efektima, pozitivnim, negativnim i raspravljati o mjerama za ublažavanje negativnih i podsticanje pozitivnih mjera koje će biti izazvane ovom primjenom.

Na kraju, ovo sada izgleda hrabar potez, moram reći da nemojte se ljutiti, nije jako hrabar. Nije jako hrabar zato što je potez iznuđen. Zato što ga moramo učiniti. Ali je nešto drugo činjenica, ovaj zakon je formalno reformski u suštini. Ovo je zakon koji mijenja kulturne navike. Ovo je zakon koji mijenja kulturu jednog društva, jedne zajednice. Ko god je uveo ovaj zakon, on je u kulturu te zajednice unio nove elemente, nove običaje. Nismo spomenuli činjenicu, da ćemo svi kontrolirati onoga ko švercuje, time što ćemo tražiti račun za bilo koju uslugu. Za bilo koju kupnju, za bilo koju uslugu, svi redom i da će svi u lancu proizvodnje, od onoga prvog koji kupuje repromaterijal, pa poslusirovinu, pa ne znam poluproizvod, tražiti od onog prethodnog račun, da bi smo mi bili oslobođeni.

Prema tome, mi zapravo sada se stavljam svi u red za kontrolu provedbe PDV-a. To je čitava jedna kultura. To je, oni koji studiraju, uče to godinama, a oni koji to uče kroz život, treba će im još više vremena. Zato kažem, ovaj zakon je nešto što je zaista jedan dio ukupne kulture društva. Iz tog razloga smatram, da je neophodno i koristim priliku da izrazim svoje nezadovoljstvo i podijelim to nezadovoljstvo sa skoro svim kolegama koji su diskutirali, u dijelu u kome su oni koji su radili na donošenju ovog zakona, i pripremali ga nisu potrošili dovoljno vremena i napora da osiguraju kvalitetnije informacije za javnost, uključujući informacije za nas ovdje.

Iz tog razloga smatram, da se zaista Vijeće ministara mora zadužiti da razvije jedan program potrebnog informiranja javnosti, koji mora trajati najmanje 12 mjeseci u kome će i građani i privredni subjekti i institucije biti kvalitetno obaviješteni, educirani i pripremljene kako za početak tako i za trajnu primjenu poslije toga.

Na kraju, zahvaljujem se svima koji su radili na ovom zakonu. Pozivam kolege da dadnu saglasnost na ovako predložen tekst zakona i mislim da je sugestija, odnosno prijedlog uvaženog koelge Genjca, da napravimo jednu pauzu u kojoj bi se možda još malo precizirali zaključke bila dobra, kako bi smo zaključcima obavezali nadležne institucije ali i sami sebe za dio obavza. Vjerujem da ćemo poslije toga doći u poziciju da možemo sa Predstavničkim domom naći rješenje za konačni tekst zakona. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem koelgi Čengiću. Kolega Neimarlija. Ja sam htio predložiti, izvinjavam se ako dozvoljavate, evo Kolegijum se usaglasio da rpedložimo Domu da stvarno napravimo ovu pauzu sad i da pokušamo znači sublimirati ovo sve što smo rekli na bazi ovih zaključaka. Evo daću naravno uvaženom kolegi Neimarliji riječ, ne mislim mu uskratiti ali vjerujem da ćete se složiti s tim dakle, po završetku diskusije kolege Neimarlije, dat ćemo pauzu do pola tri, a prije toga, naravno trebamo predložiti ljude koji će usaglasiti ove zaključke.

Izvolite kolega Neimarlija.

HILMO NEIMARLIJA

Dakle, kolega predsjedavajući, kolege iz Predsjedništva, delegati, gosti, predsjedniće Vijeća ministara, bez rezervno sam za Zakon o PDV-u, svjestan njegovog značaja za uređenje ekonomskog prostora BiH i njegove važnosti za jačanje ekonomskog sistema naše zemlje, na pravcu približavanja euro-atlanskim isntitucijama. Međutim, bit ću suzdržan izražavajući svojom suzdržanošću, negodovanje i ne slaganje, sa medijskom i posebno institucionalnom prezentacijom ovog izuzetno važnog zakonskog projekta.

Prije četiri i po mjeseca, prijedlog ovog zakona je upućen u parlamentarnu proceduru. Mi smo u međuvremenu dobili samo jedan tekst, koliko ja znam, saopćenja Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, u kojem se izričito preporučuje ova jedna stopa, a koje su posljedice ili razlozi ovaj, mog izražavanja negodovanja, za izostalost odgovarajuće medijske prezentacije ovog projekta. Navest ću samo primjer govornika koji je već pomenut, koji je i sinoć bio na televiziji, zapravo jedan bivši političar koji je sada očigledno opozicionar na čekanju, koji je u nekoliko navrata nastupao kao ekspert i nekoliko puta i sinoć ponovo je iznosio teoriski nemoguću stvar, da će uvođenje PDV-a sa jednom stopom automatski značiti 17% poskupljenje hljeba. Teorijski je moguće da hljeb poskupi 16,1% ali je teoriski nemoguće da poskupi 17%, 4,5 mjeseca nakon što je podaslan u parlamentarnu proceduru ovaj izuzetno važni zakonski projekat, mi smo dakle još uvijek u situaciji da je tako medijski praćen od predlagača, od pozicije, od opozicije oficijelne, da neko ko se izdaje za eksperta, još evo i uoči naše sjednice, može da kaže kako će to automatski značiti i to je više puta ponovio, 17 puta, što je teoriska besmislica.

Zbog te besmislice, a i čitavog niza, odnosno jedne užasne komocije koju taj, rekao bih političar na čekanju, na koju on ima puno pravo, možda i mediji imaju pravo da slijede logiku senzacionalizma, da proizvode senzacije, pa i na televiziji senzacionalnije je kazati da će hljeb poskupiti 17% nego 9, 10 ili ne znam 11%. Ali, držim oni imaju pravo na to. Predlagač zakona, pozicija nije imala pravo nakon 4,5 mjeseca da ostavi taj prostor u kojem će se 4,5 mjeseca kod nas ljude zbunjivati, jeftinim politikantstvom i jednom užasnom komocijom.

Iz tog razloga, nadajući se da će se u buduće ovako važne projekte pratiti ne knjiga koja bi bila logično da uz njih ide, svih pokazatelja njihovih mogućih i pretpostavki i učinaka i svega

ostalog, nego bar neki papir koji će bar pola skripte, mislim dakle i na ovo institucionalno, mi kao Parlament nismo dobili ništa osim jednog papira u kojem se na jedan način koji je hajde, evo ne znam kako bih ga okarakterizirao, izričito preporučuje, ne mora se parlamentarcima od strane jednog Upravnog odbora nešto izričito preporučivati, dovoljno je da se kaže da se preporučuje. Zna se kome se nešto izričito preporučuje. A to je jedini papir koji smo dobili. Iz tog razloga, očekujući da se sa ovakvim zakonskim projektima, to u buduće neće dešavati, da ne nabrajam druge razloge dodatne koje bih mogao nazvati, recimo priča o tome koja nikad nije demantirana, da su predstavnici Međunarodne zajednice argumentirali ovu jednu stopu našim informatičkim, čitaj matematičkim, čitaj intelektualnim limitiranjem, odnosno našom ograničenošću.

Mi sebi možemo dozvoliti monog štošta pa da se međusobno smatramo glupim, ali nema ni jednog naroda na svijetu koji dozvoljava drugom da ga drži glupim. Niko to nije demantirao. Bojim se da su, da je i predlagač u nekim trenutcima razvijanja razloga za ovu, za jednu stopu o kojoj je govorio kolega Radović, o kojoj je govorio Halid Genjac, o kojoj je govorio naravno i premijer, i gdje su potpuno saglasni, ali mislim da je i predlagač malo navodio na upadanje u tu šemu. Ne radi se o našim informatičkim, intelektualnim i matematičkim pretpostavkama, da se bavimo razno raznim operacijama. Radi se o faktičkom stanju, o kojem je doista premijer govorio punovašnim, o faktičkom stanju stvari. Međutim, to faktičko stanje nije došlo ni do nas u svojim objektivnim pokazateljima, a moglo nam se dati, a pogotovo do naše javnosti.

Dakle, bit ću suzdržan, nadajući se da sa ovakvim projektima u buduće neće biti ovako. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem. Ja gotovo u potpunosti shvatam frustriranost ovog tima i očekujem da u narednom periodu da će i diskusije poput ove diskusije gospodina Neimarlije doprinijeti da tih frustracija u ovom Domu bude što manje.

Dat ću riječ naravno predsjedavajućem Terziću.

ADNAN TERZIĆ

Uvažavajući delegata Neimarliju, izišao sam sad ne da njemu repliciram, nego zato što sam inače imao namjeru da na kraju rasprave da iziđem i zbog javnosti i zbog svega ovoga, i ambijenta u kome se dešava ovaj, rasprava o PDV-u, da kažem par stvari koje ne utiču uopšte na rezultat vašeg glasanja.

Znači, mislim da je, da svi oni koji kažu da smo nespremno ušli u raspravu o PDV-u su apsolutno u pravu. A samo želim da potsjetim. Vijeće ministara je pokušavajući da ubrzamo uvođenje PDV-a, pokušavajući da što prije obezbijedimo jedinstven ekonomski prostor u BiH šest mjeseci prije roka, zakonskog roka koji je Zakon o Upravi za indirektno oporezivanje dao, i koji na kraju krajeva i Evropa očekuje od nas, šest mjeseci prije roka smo usaglasili tekst zakona. Tek je do kraja godine trebao da se usaglasa tekst zakona pa da krene procedura. To smo uradili zbog toga što smo željeli prvo, da apsolutno ne zavisno od Međunarodne zajednice, radimo na ovom projektu, da sagledavamo našu ekonomsku situaciju i da pokušamo ujediniti ekonomski prostor.

Drugi razlog, zašto smo to uradili, je bio da Uprava za indirektno oporezivanje u povelju, je morala da ima jedan hajde da kažem, jasan dokaz da su počeli da funkcionišu. Vi znate da je bilo nekih zakona o porezima u federaciji na koje sam na kraju ja morao dati apelaciju Ustavnom sudu,

zato što nije primjenjen Zakon o Upravi za indirektno oporezivanje i u tom segmentu smo se počeli ponašati kao u pravilu BiH donesemo zakon a onda ovaj, ga ne primjenjujemo.

Uprava za indirektno oporezivanje je znači kontrolni mehanizam, poštovanja Ustava. Porezi su po Ustavu isključivo u nadležnosti entiteta. Zato u Upravi za indirektno oporezivanje imamo članove iz entitetskih vlada, ministre iz entitetskih vlada koji imaju pravo veta na bilo koji projekat koji zadire u domen poreza. Ovdje smo uspjeli da postignemo konsenzus i to je onaj jedan kvalitativan skok u odnosu na dosadašnje sastave vlada i vijeća ministara i entitetskih vlada koji su raspravljali o PDV-u i vi jako dobro znate da je ovaj, dugo godina bila priča o entitetskim PDV-im a ne o PDV-u u BiH.

Odgovorno tvrdim, evo sinoć smo imali priliku da čujemo neke rukovodioce Parlamenta, da niko iz Međunarodne zajednice na Vijeće ministara na mene, na ministricu finansija nije napravio nikakav pritisak da se opredjelimo za ovakav projekat. Odgovorno tvrdim da je ovo projekat koji mi vodimo i za koji mi smatramo da je jedini moguć. I sve konsekvence, negativne konsekvence eventualne koje bi uvođenje PDV-a moglo ovaj, izazvati u BiH snosimo mi, od mene, pa do mojih saradnika do Uprave za indirektno oporezivanje. Dakle, i time pokazujemo da smo ekipa ljudi koji se ne sakrivaju iza Međunarodne zajednice. Nikad, niko na nas nije napravio pritisak, što se stalno u javnosti prikazuje jedna stopa od 17% da mi to moramo ovaj, uraditi.

Greška gdje je napravljena, moram priznati, nisam čovjek koji prebacuje sa sebe odgovornost, ali je greška napravljena u Kolegiju Predstavničkog doma koji je odabrao tajming kad ćemo izići sa tim zakonom u parlamentarnu raspravu. Mjesec dana prije izbora, prvo ja nisam mogao sanjati da ćemo to sebi dozvoliti. Nikoga nisu konsultovali i oni su imali paket od 46 zakona koji su iz Fizibiliti studije. PDV nije iz Fizibiliti studije i ono što sam i ja očekivao, kao i svi ovaj, i Upravi za indirektno oporezivanje je bilo da ćemo nakon izbora početi razgovarati na tu temu. Zašto? Jer je to fantastičak poligon, da svaka politička opcija, a ima ih oko 50 i nešto u BiH, kaže svoju riječ o tom zakonu i pred izbore nema šanse da ne bude stav takav, da bude zaštita socijalno ugroženih itd. Zato sam ja i rekao da neću da govorim pred izbore o njemu, jer moju riječ bi 54 stranke komentarisale, ovako imam opoziciju, imam ovaj, i neke dijelove pozicije sa kojima ulazim u dijalog. Znači, apsolutno prihvatam da nismo bili pripremljeni za raspravu, ali isto tako nismo mi određivali tajming rasprave. Mi smo tek nakon možda mjesec, dva dana, evo dobili u onoj uazvreloj atmosferi dobili određene pokazatelje koji su jasni svima, i koje smo mogli prezentirati javnosti.

Znači, evo, jako mi je bitno i zbog digniteta Vijeća ministara i mene, a i vas, da još jednom podcrtam, niko iz Međunarodne zajednice nas nije pritiskao i tražio od nas da idemo ovim putem. Mi smo dobili i gospodin Genjac je govorio o MMF-ovom izvještaju, mi smo dobili jasan izvještaj sa određenim kvantifikacijama. I mi smo se opredjelili da ponudimo BiH ovo i mi odgovoramo za to, bez ikakvih rezervi. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se predsjedavajućem Terziću. Mislim da se stekao utisak kakva će biti sudbina ovog zakona, odnosno ja vjerujem da će on biti usvojen, ali evo sada kako smo se dogovorili, prije nego što damo pauzu, ja predlažem odnosno, Kolegijum predlaže da ovu pauzu iskoristi jedna grupa koju će sačinjavati gospodin Radović, gospodin Čengić i gospodin Jukić, da usaglase ove predložene zaključke, pa dakle dajem pauzu do 15 do 3.

/PAUZA/

Pod tačkom današnjeg dnevnog reda, to je Predlog zakona o porezu na dodatnu vrijednost, imamo ga u drugom čitanju. Imali smo pauzu, imenovali smo komisiju da predloži zaključke, evo dobili ste zaključke. Na vašem stolu ih imate. Ja zaključujem raspravu dakle, možda evo da prvo ipak je li, da pročitamo, zamolit ću sekretara da pročita zaključke, pa eventualno ako ima primjedbi.

Pročitajte sekretaru.

JADRANKO TOMIĆ

...se i Vijeće ministara BH i entitetske vlade da kroz mjere socijalne zaštite i programe osiguraju zaštitu najugroženijih kategorija stanovništva, nakon početka primjene Zakona o PDV-u. Ove mjere koje će uključivati kriterije za raspodjelu sredstava, izvore za njihovo osiguranje, biće prezentirano Parlamentarnoj skupštini BiH najkasnije do kraja februara 2005.godine. Takva obveza je preuzeta i zajedničkom izjavom premijera Terzića, Mikerevića i Hadžipašića u svezi sa uvođenjem PDV-a od 01.12. 2004.godine.

1. Zadužuje se Vijeće ministara i Uprava za indirektno oporezivanje BiH, da izvrše tehničke i kadrovske pripreme koje bi omogućile primjenu ovog zakona od 01.07.2005.godine,

2. Traži se od DGS BiH da u cjelosti surađuje u provođenju Zakona o PDV-u,

3. Preporučuje se da u narednom periodu, a najmanje jednu godinu nadležni organi zadrže sadašnje carinske obveze i njihove stope usklađuju prema efektima primjene Zakona o PDV-u,

4. Zadužuje se Vijeće ministara BiH da nakon godinu dana od primjene Zakona o PDV-u pripremi cjelovitu analizu efekata primjene i mjera koje će osigurati dalje pozitivne rezultate kao i analizu mogućnosti uvođenja više stopa,

5. Zadužuje se vijeće ministara BiH da narednih 12 mjeseci, počevši od 1. siječnja 2005.godine, organizira odgovarajuće informiranje javnosti, građana, privrednih subjekata i državnih institucija u svim aspektima važnim za primjenu Zakona o PDV-u.

Potrebno je da Vijeće ministara BiH u nacrtu proračuna za 2005.godinu predloži sredstva za ovu svrhu.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem sekretaru, je li to greška gospodine Brka, niste se javili za diskusiju. Zahvaljujem.

Pošto nema prijavljenih više, zaključujem raspravu.

Prvo ćemo glasati dakle o zakonu, glasamo o Zakonu o porezu na dodatnu vrijednost u drugom čitanju.

Otvaram glasanje.

1 uzdržan, 12 za, konstatujem da je Zakon o porezu na dodatnu vrijednost usvojen.

I sada ćemo se izjasniti o usaglašenim zaključcima koje je radna grupa napravila. Čuli ste ih maloprije.

Dakle, otvaram glasanje o zaključcima Doma naroda.

Možete glasati.

Ponovo 12 za, 1 uzdržan.

Dakle, konstatujem da su usvojeni zaključci u vezi sa Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost.

Sada, pošto je ovaj zakon usvojen u različitom tekstu od zakona koji je usvojen u Predstavničkom domu, molim šefove klubova da predlože članove Komisije za usaglašavanje sa kolegama iz Predstavničkog doma.

Molim kolegu Šiljegovića šefa Srpskog kluba.

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

Gospodin, Nade radović iz reda srpskog naroda.

GORAN MILOJEVIĆ

Molim gospodina Spajića ispred Kluba hrvatskog naroda.

ANTO SPAJIĆ

Ispred hrvatskog naroda gospodin Velimir Jukić.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem. Molim kolegu Genjca ispred bošnjačkog naroda. Kolega Čengiće izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Dakle, predlažem doktora Genjca za člana ispred našeg kluba.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem. Čuli ste prijedloge, doktor Genjac, gospodin Jukić, gospodin Nade Radović.

Otvaram glasanje o prijedlogu članova komisije.

Možete glasati.

Usvojen je ovaj prijedlog. Dakle čestitamo članovima komisije.

Prelazimo na devetu tačku današnjeg dnevnog reda, to je

Ad.9. Specijalni Izvještaj Ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine o pitanjima registracije birača radi ostvarenja aktivnog biračkog prava i o ostvarenju pasivnog biračkog prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini na opštinskim izborima 2004. godine

Izvještaj imate pred sobom. Predstavnički dom je usvojio ovaj izvještaj na 45. sjednici održanoj 12. oktobra 2004. godine.

Otvaram tačku po ovoj, po dnevnom redu.

Dajem riječ gospodinu Filipoviću.

ILIJA FILIPOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege, osjećam potrebu samo par riječi. Ustavno-pravna komisija je kao nadležna raspravljala izvješće ovo specijalno izvješće Ombudsmena za ljudska prava o pitanjima registracije birača radi ostvarivanja aktivnog biračkog prava i o ostvarivanje pasivnog biračkog prava nacionalnih manjina u BiH na provedenim lokalnim izborima.

Raspravili smo to prije skoro otprilike mjesec dana, nešto više čak. Primili smo k znanju ovo izvješće i istodobno smo ocijenili da su zaključci i preporuke sadržane u izvješću Ombudsmena za ljudska prava vrlo prihvatljive. Predlažem ovom domu da provede raspravu dakle o ovom materijalu, da ga prihvati ovakvog kako je predložila, kako su ga predložili Ombudsmeni i istobno, sobzirom da, naročito preporuke Ombudsmena traže, da bi bile provedene traže izmjenu Izbornog zakona. Budući su se evo tek dogodili lokalni izbori, budući je u Izbornu komisiju, u Izorno povjerenstvo dakle su se našli dakle svi prijedlozi ili sugestije, sve, sva mišljenja s terena iz općinskih izbornih komisija, dakle predlažemo dakle ovom domu da nakon rasprave i prihvaćanjem ovog materijala donesu zaključak kojim bi se obvezalo izorno povjerenstvo da pripremi u tom smislu izmjene i dopune Izbornoga zakona. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem predsjedniku naše Ustavno-pravne komisije gospodinu Filipoviću.

Ovdje imamo prisutnog ombudsmena gospodina Ljubića, pa evo i on može, ako želi učestvovati u raspravi, a evo prijavio se i gospodin Brka. Izvolite. Evo, on se nije prijavio. Samo dobio šansu ako hoće.

OSMAN BRKA

Ja se zahvaljujem i imam potrebu da kažem nekoliko rečenica o ovom materijalu koji sam zaista pomno pročitao i zaista pridružujem se gospodinu Filipoviću koji je rekao da su ombudsmeni u ovom slučaju potrefili pravu. Naime, zaista ja sam i do sada imao dojam, a ovaj materijal mi je to dokaz da ustvari o građanima Bosne i Hercegovine država Bosna i Hercegovina kada su izbori i ustavne kategorije kada se odnose na to prema građanima bile nešto strano za državu. Jednostavno građanin je bio sam taj koji će da odlučuje hoće li ili neće učestvovati, ako će učestvovati da državi ustvari se praktično nije ni ticalo hoće li ljudi da izađu na izbore što je vrlo pogrešno. Osobito to se odnosi na ljude koji iz određenih razloga, da sada to ne elaboriram, znamo zašto u velikom broju žive vani, na koji način su otišli i vani i kakve im se sve prepreke stavljaju da bi mogli da učestvuju u izborima u Bosni i Hercegovini.

Najbolji dokaz su svaki sljedeći izbori gdje uvijek manji i manji broj procentualno ljudi koji izlaze na izbore, a to je ustvari po meni do države, ne do građana. I ovo što su predložili Ombudsmeni zaista ja podržavam i smatram da Izborna komisija, a i Parlament države Bosne i Hercegovine jedan i drugi dom moraju ove primjedbe snajdobronajmjernije shvatiti i moraju jednostavno ustavno obezbediti ono što Ustav obezbjeđuje građanima. To država sa ovim zakonom do sada nije uradila. I zaista, ja se zahvaljujem Ombudsmenima u ovom slučaju, iako ja vrlo često imam kritički prilaz nekim njihovim rješenjima skojim se često ne slažem, ali imam dojam da su sada radili zaista bez ikakvih pritisaka, nezavisno od bilo koga i zbog toga su i došli do ovako dobrih zaključaka.

Ja ih svesrdno podržavam i nadam se da ćemo mi do sljedećih izbora imati dovoljno vremena da ovaj sadašnji zakon popravimo koji je ovakav kakav je nažalost do sada bio. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala gospodinu Brki.

Mislim da se može konstatovati da i u ovom slučaju kada je riječ o Ombudsmenima domaći ljudi znači preuzimaju odgovornost u svoje ruke i to je jedan od svijetlih primjera.

Moliću gospodina Ljubića kratko da vam se obrati.

MARIOFIL LJUBIĆ

Uvaženi predsjedavajući, uvaženi zastupnici, cilj ovog specijalnog izvješća je bio da se razmotri mogućnost ustvari i da se izvrše intervencije i u Izbornom zakonu, ali takođe i u predviđenim propisima koji rade Izborna komisija da se otklone administrativne prepreke i mogućnosti većem broju građana Bosne i Hercegovine da glasaju na izborima.

Smatramo opravdanim da se jednostavno razmotri mogućnost da se puno više od nadležnih domaćih tijela razmjenjuju uredne službene evidencije o državljanjima i njihovom prebivalištu, jer jednostavno ne stoje sve primjedbe koje smo mi dobijali kod vođenja naše istrage, jer kako to da se čovjek automatizmom ne može upisati u birački popis koji navrší 18 godina. Pa kažu to je teško. A kako to? Je li se iko ikada prijavio u vojsku za vojnu obavezu. Svak je dobio kada navrší određeni broj godina poziv da se javi. Prema tome, znači tijela koja vode službenu evidenciju mogu to jednostavno urediti da čovjeku omoguće da on može imati pravo da ostvari svoje biračko pravo. Hoće li ga on iskoristiti, to je već drugo pitanje. Pogotovo to je vrlo nezgodno za građane države Bosne i Hercegovine koji ne žive u Bosni i Hercegovini, koji su izbjegli, raseljeni, protjerani, da im se traže pojedini dokumenti do kojih oni teško mogu doći, ili ako mogu doći. Skopčani su velikim troškovima i vrlo često i psihološki, a možda i nekada i suštinski ljudi se boje upisivati u neke evidencije, jer se boje da će izgubiti svoja prava tamo gdje ih imaju. To je opravdan strah iz tog razloga.

Mislim da tijela vlasti Bosne i Hercegovine trebaju obvezati znači zakonom, a i provedbenim propisima da nadležna tijela malo više koriste mogućnost znači razmjenjivanja službenih evidencija i jednostavno neće nam se dešavati da ako posmatramo broj registriranih da varira u desetinama, pa i stotinama tisuća od izbora do izbora. Jednostavno ne smijemo dozvoliti da nam se izgubi jedan veliki broj građana, da izgubi interes. Jer ako čovjek treba, pogotovo to je karakteristično za izbjegle koji se moraju registrirati svaki put za svake nove izbore, ja vam kažem da pola onih koji aktivno da kažem sudjeluju kao kandidati, nisam siguran da su provjerili uvijek jesu li na biračkom popisu. Prema tome, sada shvatiti kako na koji način to treba da radi.

Zato i preporučujemo da se ovo razmotri ozbiljno i da Parlament normalno u okviru svoje procedure inicira i promjene izbornog zakona, jer svakako, obzirom i na sve druge inicijative, mislim da i ova inicijativa zaslužuje da se ozbiljno razmotri. Toliko. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Ljubiću.

Ne vidim više prijavljenih. A izvinjavam se gospodin Jukić. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ

Pa ja ću zbilja vrlo kratko. Ovo sve što stoji u ovom izvješću, mislim da je urađeno dobro i korektno i stvarno ovo je prilika da se samo na kratko podsjetimo na određene odredbe u našem izbornom zakonu i procedure, evo prije svega oko registracije birača.

Imam osjećaj da onaj ko je osmislio ovakav način kao da mu je osnovna namjera bila da na neki način zaprijeti ljudima da pristupe izborima, pa se traže razno razni formalni razlozi da se ljudima onemogući glasovanje. Umjesto obrnuto. Kao što ovdje stoji i piše u preporukama da se po službenoj dužnosti ljude, odnosno službenike obveže da naprave kvalitetne biračke spiskove. Kod nas je to znači obrnuto od onog što je potpuno normalno. Evo naše institucije su, susjedna Republika Hrvatska ima po ovom pitanju vrlo liberalan, jasan, po meni logičan stav. Ako uspijete dokazati da imate dokument te države koji je valjan, osnovni dokument možete pristupiti izborima. A kod nas se traži, ponoviću razlozi razno razni da se ljude onemogući da glasuju. Dakle totalno destimulativno.

I mislim da ovo treba biti nama još jedna prilika, možda da idemo sa jednim zaključkom i pored drugih evidentnih i evidentiranih nedostataka i loših rješenja u Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine i ovo je jedno od tih loših rješenja, loših definicija, da treba pristupiti izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i sve ono što je uočeno kroz ovu primjenu ovog zakona, ovih sve četiri godine da se ukloni u jednom, ali opet neće biti dobro da to bude kratkom roku, nego da se krene sa izmjenama i dopunama i da se onda, ima jedan dosta solidan vremenski period i rok da se onda i kroz razne inicijative i druge da se te izmjene i dopune naprave što cjelovitije i što kvalitetnije. Da to ne bude to opet samo jedan dio, pa da ostane puno drugih dijelova i rješenja koja nisu dobra.

Znači ja predlažem da usvojimo jedan zaključak danas ovdje i da upoznamo i Zastupnički dom u smislu da je evo, potrebno i radi ovoga, a i drugih uočenih nedostataka pristupiti pripremama za izmjene i dopune Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Jukiću.
Nema više prijavljenih.

Dakle, sada ćemo se izjasniti o ovom izvještaju.

Otvaram glasanje.

Dakle ko je za da se prihvati ovaj izvještaj?

Zahvaljujem, konstatujem da je izvještaj jednoglasno prihvaćen, mada imamo prijedlog kolega Jukića, kako sam ja razumio, dakle zaključak bi glasio da se zadužuje Savjet ministrala da pristupi izradi izmjena i dopuna Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Kolega Filipović će malo pomoći kao predsjednik nadležne komisije.

ILIJA FILIPOVIĆ

Vjerujem da je ovo lapsus, dakle Komisija je predložila, zbog toga sam se i javio, Ustavno-pravna komisija predlaže, sobzirom da su se stekle sve primjedbe, da imamo sva i određene odgovore koji su kroz provedbu lokalnih izbora iz izbornog povjerenstva išle prema javnosti. Dakle

da su općinske izborne komisije u biti dostavljale sve probleme kojima su se susretale u primjeni Izbornog zakona sadašnjeg na terenu, kroz provedbu lokalnih izbora.

Da smo imali, isto tako puno dilema, određenih nejasnoća i u provedbi općih izbora, prijedlog je Ustavno-pravne komisije, ili dopustite onda da u tom smislu i dam i predložim zaključak da ovaj dom, dakle donese zaključak kojim će obvezati Izorno povjerenstvo koje po samom zakonu u izbornom zakonu ima pravo biti predlagatelj izmjena i dopuna Izbornoga zakona, dakle da i predloži izmjene i dopune Izbornog zakona.

Zaključak bi bio, evo, slobodan sam ga predložiti mogao glasiti ovako – Zadužuje se Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, dakle možemo staviti da u suradnji s Vijećem ministara i mjerodavnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH, mislim tu na ustavno-pravne komisije pristupi pristupi pripremi izmjena i dopuna Izbornog zakona, a na temelju uočenih nedostataka u dosadašnjoj primjeni Izbornog zakona na proteklim općim i lokalnim izborima. Mislim da je tu sasvim u redu. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se kolegi Filipoviću.

ILIJA FILIPOVIĆ

Molim. Da, apsolutno uvažavajući preporuke, jer to izvire iz preporuke Ombusmena iz materijala.

GORAN MILOJEVIĆ

Dobro. Evo sad smo dodali i to. Molimo vas da se izjasnimo dakle sada o ovom zaključku da ga ne ponavljamo.

Otvoreno glasanje.

Konstatujem da je jednoglasno uvojen ovaj zaključak.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, desetu. Dakle to

Ad.10. Set izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine za 2003.

Ima li potrebe da čitam jer sam nabrojao u dnevnom redu? Ako smatrate da nema, neću nabrajati ove institucije, nabrojao sam ih u dnevnom redu.

Dakle dobili smo izvještaj Kancelarije za reviziju. Imamo i predstavnika ovdje o izvršeno reviziji.

Takođe, dobili smo izvještaj nadležne komisije Doma naroda.

Predstavnički dom je ove izvještaje Kancelarije za reviziju usvojio na svojoj 47. sjednici održanoj 2. decembra 2004. godine.

Otvaram raspravu po ovoj tački dnevnog reda.

Evo, omogućićemo gospodinu Samiru, revizoru. Izvolite. Komisija neće. Kaže da nema potrebe.

SAMIR MUŠOVIĆ

Cijenjeni zastupnici, delegati zahvaljujem se na mogućnosti da se obratim Domu naroda, ja bih iskoristio ovu priliku da pročitam naše prijedloge koje smo uputili povodom izvještaja za 2003. godinu.

Pod 1. Predlažem da se institucionalno uredi sustav, sistem internih kontrola kao obaveza za sve budžetske korisnike koji obuhvaća pravila potrošnje, procedure nabavki i ograničenja troškova, kontroliranje, odobravanja i nadgledanje javnih rashoda.

Ova tačka obuhvata uvođenje, odnosno usvajanje pravilnika i uključuje uvođenje interne revizije kod najvećih budžetskih korisnika poput DGS-a, Ministarstva vanjskih poslova, SIP-e itd.

Drugu tačku je ovaj cijenjani Parlament već ispunio, a to je da se zakonski reguliraju javne nabavke. Zakon je usvojen 02.11.

Treće. Da se zakonski regulišu, reguliraju plaće i naknade, ali ne kroz odluke Vijeća ministara, već kroz sistemske propise.

Četvrto. Mi smatramo da je potrebno revidirati Zakon o trezoru institucija BiH, obzirom da u tom zakonu nema kaznenih odredbi.

Peto. Smatramo da revidirati tekst Zakona o izvršenju proračuna budžeta kao što je revidiranje, odnosno eliminacija odredbi da se koriste tekuće rezerve za uravnoteženje obima i strukture rashoda što može biti jako široko korišteno.

Sljedeće. Smatramo da je potrebno izraditi računovodstvene standarde, odnosno prihvatiti računovodstvene standarde za javni sektor ili usvojiti zakon o računovodstvu za javni sektor.

Unutar ovih šest tačaka naši su revizori preporučili sljedeće detaljnije prijedloge.

Potrebno je formulirati zajednička pravila potrošnje i ograničenja potrošnje za korištenje i upotrebu sljedećih vrsta rashoda: mobilnih telefona, darova i reprezentacija, službenih vozila, korištenje goriva, izdataka za uredski materijal, troškova zakupa, izdataka za svečana odjela, uniforme, troškova opravki i održavanja opreme, angažiranje uposlenih na temelju povremenih ili privremenih poslova, izdataka za informiranje, odnosno informisanje, usavršavanje itd.

Sve su ovo kategorije troškova koji se na ovaj ili na onaj način pojavljuju u svakodnevnoj praksi, ali se ne srazmjerno koriste od korisnika do korisnika.

Sljedeće. Potrebno je unaprijediti i značajno dograditi odluku Vijeća ministara o naknadama uz plaće i precizirati ih kod većine u većini slučajeva, znači kod većine izdataka. Npr. visina dozvoljenih naknada za zakup stana. Dokaz o korištenju takvih naknada itd. Ja ne bih sada elabirao ove dijelove. Većinu toga, većina toga je pisano u našim izvještajima.

Sljedeće. Primjetili smo da pri realizaciji programa posebnih namjena, to su ovi državni projekti oblast nije institucionalno uređeno, nije planirana analitički sa tačno utrošenim pravilima raspolaganja. Većina državnih projekata je nominirana, recimo Zakon o izvršenju budžeta i u budžetu u jednom iznosu bez podjele tog jednog iznosa na pojedinačne stavke unutar projekta. Naši revizori u mnogim državnim projektima jednostavno ne mogu da utvrde namjensku potrošnju. Ako je za projekat ne znam usavršavanja toga i toga odobreno 100 hiljada maraka ona je data u jednom

iznosu. Mi ne znamo i ne možemo da odredimo poslije namjensku potrošnju koliko je otišlo na nabavku kancelarijskog materijala je li to ispravno itd.

Neophodno je propisati da se finansijski izvještaji početkom marta podnose zajedno sa izvještajima o poslovanju. Da je to zapravo jedna cjelina. Svaki organ koji podnosi finansijski izvještaj da ga objedini sa svojim javnim izvještajem o svom poslovanju. Šta je radio posljednjih 12 mjeseci.

Dalje, neophodno je izraditi pravila o računovodstvu i knjigovodstvenom obuhvaćanju mnogih transakcija. Mnoge transakcije nisu dovoljno opisane. Mi često nalazimo na poziciji ostali putni troškovi recimo, ili ostali troškovi. Iznose po 3 miliona. U školi i na tim specijalističkim obukama u kojima smo učili uvijek je pozicija ostalih troškova ostavljena za nepredviđene troškove, manje iznose itd. Zato što nema dovoljno instrukcija, kvalitetnih instrukcija, pravila o kojima upravo sada govorimo, jednostavno stoji u mnogim slučajevima da su neshvatljivi iznosi stavljeni na poziciju ostali troškovi itd.

Ponoviću. Izradu pravila o računovodstvu i knjigovodstvom obuhvaćenih transakcija uključujući i izradu instrukcija Ministarstva finansija i trezora BiH za analitičke i subanalitičke stavke rashoda.

Sedam. Procedure stvaranje obavezanja rukovanja gotovim novcem, iako je to sada možda minorno, ali nam zaista treba. Potrebno je sistemski regulisati principe rukovanja gotovim novcem, visinu blagajničkog maksimuma, evidentiranja plaćanja obaveza, pravila o materijalnom poslovanju, usvojiti za sve institucije. Postaviti to kao obavezu i to na temelju zajedničkih pravila jednakih za sve budžetske korisnike.

Procedure za upotrebu informacionih sistema, unosa podataka o ...sistem, zaštite, čuvanja podataka, neophodno je usvojiti za sve institucije kako bi se na temelju zajedničkih pravila jednako postupalo po svim navedenim slučajevima. Desi nam se da kod budžetskog korisnika pitamo da li pravi rezervne kopije onog što je već pohranjeno u serveru. Kaže da prave. Gdje držite rezervne kopije? U istoj prostoriji gdje i server. Znači ako dođe do požara server izgori, ali izgore i one kopije koje su pravljene. Mnogi ne prave ni te kopije. Pa nema pravila, nema procedura, nema obaveze da se tako radi.

Dodao bih nešto o čemu je diskutovano na Zastupničkom domu. Pregled zapažanja revizije, odnosno pregled zaključaka Doma da se obavlja svako tri mjeseca, umjesto da se obavlja jednom godišnje kada revizija podnese izvještaj i onda se ostavi godinu dana, pa onda iduće godine opet revizija podnese izvještaj. Da se kvartalno razmatraju stanje, odnosno razmatra stanje ispunjenja zaključaka ovog doma naših preporuka i u tom smislu da Dom, ukoliko prihvata svako tri mjeseca ima raspravu o funkcionisanju javnih finansija na nivou institucija Bosne i Hercegovine, a posebno u pogledu posljednjih zaključaka, preporuka revizije itd.

Mi smo u međuvremenu obavili tzv. prethodnu reviziju za 2004. godinu. U najvećoj mjeri smo snimili situaciju kako su institucije poslovale u 2004. godini, odmah nakon izvještaja od 2003. godine. Vi, ukoliko je komisija zainteresovana, mi smo spremni podneti jedan preliminarni izvještaj da se upoznate sa nalazima u prethodnoj reviziji onoga što smo pregledali do sada, negdje do kraja ove godine do novogodišnjih praznika mislim da smo u stanju napraviti jedan preliminarni pregled.

Mnoge, mnogi parlamenti savremene Evrope imaju stalna tijela koja prate stalna profesionalna tijela koja prate rad revizije. Ja ne mogu to da prešutim i želio bih to prokomentarisati jeste da imamo problem sa budžetom da jako, da smo osnovali jako puno institucija na državnom nivou, ali isto tako bili smo svjedokom nekih nevladinih organizacija iz Kanade koje su došle tu, bile su tu i raspitivale se za mogućnost uspostave stalnog tijela koji prati rad revizije i implementaciju vaših i naših preporuka vezano za finansijsko poslovanje.

Za sada toliko. Ukoliko bude pitanja ja sam na raspolaganju. Još jednom bi se zahvalio na ukazanoj mogućnosti da se obratim. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Mušoviću.
Za riječ se javio gospodin Zrno. Izvolite.

BRANKO ZRNO

Gospodine predsjedajući, kolege zastupnici, nisam se javio za raspravu, niti ću raspravljati o ovim izvješćima koja smo dobili, prelistali, pročitali i ja sam se javio iskazati zadovoljstvo onim što je već po drugi put dobivamo od revizije, odnosno revizora, zahvaljujući konkretno i Samiru Mušoviću kao jedom od onih koji su nam omogućili ovo što smo dobili kao rezultate revizije.

Ja sam se javio iz jednog drugog razloga, a temeljem osjećam jednostavno osobnom dužnošću, makar sa jednom rečenicom osvrnuti se na ono što je izgleda postala medijska kampanja, a riječ je o ljudima koji su izvršili ovu reviziju jednom, rekao bih vrlo ružnom i negativnome kontekstu, jer se postavlja pitanje njihova daljnega rada, a isključivo temeljem dobro obavljenoga posla. Znači i to je moguće u zemlji koja se zove Bosnom i Hercegovinom. Krivi su, ne zato što nisu radili, nego zato što su uradili i što su dobro pošteno i ljudski odradili svoj posao, ali ponavljam na zadovoljstvo i ovoga doma.

Prema tomu, već jednom ovaj dom je ljudima koji su odradili taj posao iskazao zadovoljstvo i kazao im hvala za ono što su uradili. Ja bih volio da je ovo o čemu ja govorim samo špekulacija, ili samo zla i ružna navika, čak i ružna primisao. Prema tomu, ja kao član ovoga doma iskazujem i zadovoljstvo i potporu i ljudima i rezultatima njihova rada, jer to je ogledalo i poštenog i pravog odnosa i prema ovoj državi i prema poslu kojim se bave i prema poslu koji su obavili.

Drugo, ne ulazeći u konkretne rezultate revizije, svima su nam poznati, nema potrebe u njih ulaziti, čak smo i mi svjesni i mi smo svjesni što nam to ne valja. Ja ova izvješća isključivo doživljavam kao najprije, jer ovo je prvi put da se sustavom izvjesti Parlament Bosne i Hercegovine o onomu što je i sam radio u proteklom periodu. Znači i mi prvi put u povijesti ovoga parlamenta znamo što smo to uradili, a što nismo trebali uraditi. I 2003. i evo gotovi su izvještaji i za 2004. godinu. Ja njihov rad u ovoj fazi, u ovoj dvogodišnjoj, njihovoj jednogodišnjoj fazi, ja ovaj rad doživljavam kao njihov prilog izgradnji sustava u kojemu se moramo, htjeli ne ili ne naći i u kojemu moramo funkcionirati.

I zbog toga im još jednom iskazujem svoje zadovoljstvo i iskazujem njima svaku pohvalu za rad i ono što su nam ponudili. Zahvaljujem.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala kolegi Zrni. Više se niko evo ne javlja.
Halid Genjac izvolite.

HALID GENJAC

Poštovane kolege, naravno podrška revizorima je i potrebna i dobro došla i mislim da je korisno da se i na današnjoj sjednici Doma ta podrška i čuje i dobije, ali bih išao jedan korak dalje.

Poznata je medijska situacija oko revizorskog izvještaja oko nekih institucija, pa i Predsjedništva Bosne i Hercegovine, poznato je šta je nakon toga uslijedilo i poznato je da nažalost revizorski nalaz u dosta slučajeva i oko dosta institucija je uočio slabosti i preporuke dao ujedno šta da se uradi da se otklone te slabosti.

Ja predlažem da nakon usvajanja ovih izvještaja jedan od zaključaka bude da Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine od Predsjedništva i svih ostalih institucija traži da obavijesti Parlamentarnu skupštinu šta je ta institucija poduzela u povodu propusta u revizorskim nalazima, šta je poduzela da se sankcionišu i šta je poduzela da se otklone ti nalazi da se ne bi ponavljali.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Genjcu na konkretnom prijedlogu.
Ima li još prijavljenih?
Gospodin Čengiđ, Filipović, Nade Radović.

Idemo gospodin Čengiđ. Izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Dakle, ja se pridružujem kolegama koji su dali podršku radu Ureda za reviziju i mislim da je on potreban, dakle nema nikakve dileme da smo svi, slušajući njihove izvještaje, čitajući izvještaje, učestvujući u raspravama zajedno snjima na neki način dograđivali svoja znanja i odnos prema reviziji i konačno prema utrošku javnih sredstava. Nema nikakve dileme da nam nije ugodno kada uočimo da smo i sami kao Parlamentarna skupština činili određene propuste, nema nikakve dileme da nam nije ugodno ni kada čujemo da neko drugi ko troši javna sredstva narpavi određene propuste, ali njihova upornost i sistematičnost i dosljednost da skrenu pažnju na ponašanje i na činjenice skojima su se susreli i bez obzira koju su instituciju kontrolirali je izuzetno važna i zapravo je to jedini mogući pristup i ispravan pristup.

U tom smislu uz ovo što smo do sada čuli, dakle podršku uz ovo što smo čuli prijedlog da zatražimo informaciju šta je učinjeno na osnovu nalaza revizorskih revizora kada su u pitanju potrošnja ovih sredstava po raznim BH institucijama, ja mislim da bi bilo dobro da također dadnemo punu podršku, bez obzira na moguće komentare, ili sadašnje komentare u javnosti i mjerama koje smo evo i danas čuli od gospodina Samira, o tome šta bi trebalo da donesemo od dodatnih propisa, uputstava itd., odnosno šta bi ko trebao da donese kako bismo izgradili pravni ambijent, ili bolje rečeno pravnu regulativu kojom ćemo moći dalje mjeriti kvalitet rada, ali istovremeno i pomoći onima koji rade neposredno na izvršavanju dakle finansijskih obaveza iz budžeta da isto tako budu u sigurnom prostoru, dakle da se mogu kretati koji je definiran.

Jer na jednoj strani imamo pojave gdje je bilo kršenja, nepoštovanja propisa, zakona itd. ali očito na drugoj strani imamo još uvijek činjenicu da postoji jedan značajn prostor koji nije jednostavno uređen, nije definiran. I nekome se čini da bi ga trebalo ovako ili onako urediti, ili naprosto ne možemo očekivati od onoga ko primjenjuje propise da on donosi propise. Dakle u tom smislu bi bilo dobro, ja bih volio da zaista pokušamo, ako je moguće definirati i rok. Dakle, ja ne mogu, ja, nije mi to struka, ne mogu sada reći je li to rok dva mjeseca, četiri ili šest, ali ako je moguće koliko danas ili na nekoj od narednih sjednica uz sugestije revizorskog ureda ili kancelarije da dobijemo jedan prijedlog u kojem roku određene propise bi bilo potrebno donjeti da bismo onda to područje prvo uredili pravno i propisima, a potom onda možemo insistirati i na provođenju toga.

Naravno, ovdje treba biti isto tako realan. Ne trebamo i nikada nisam čuo da je iko od nas mislio da treba abolirati nekoga za loš rad, pogotovo za kršenje zakona, ali istovremeno svi smo svjesni činjenice da smo mi još uvijek u procesu odgađanja sistema. I tu se posebno slažem sa profesorom Zrnom da je zapravo ova institucija uradila veliki posao uspostavljajući sistem ili sustav koji će nam u budućim godinama dakle omogućiti da imamo još jasniju sliku toga šta radimo i kako možemo raditi kako izbjeći propuste, ali istovremeno kako javnost upoznati i na koji način sredstva koja se javno prikupljaju se troše i kako zapravo možemo biti do kraja transparentni, a na taj način biti primjer i svima drugima na nižim nivoima koji također imaju priliku trošiti javna sredstva.

Dakle, ja bih zamolio ako je moguće sada, ili na narednoj sjednici da definiramo rok unutar koga bi trebalo donjeti ove prateće propise. Hvala.

GORAN MILOJEVIĆ

Hvala gospodine Čengiću.
Gospodin Filipović.

ILIJA FILIPOVIĆ

Hvala lijepa. Meni je gospodin Čengić uzeo kompletnu moju misao, elaborirao je skoro do kraja i sve što je rekao dakle poptisujem, jer sam upravo na tu temu htio reći par riječi, jer mi jednostavno ne možemo u odnosu na ovo sve što smo čuli od gospodina Mušovića preći preko toga kao da ništa čuli nismo.

Mi smo dobili tu takvu korisnu sugestiju u odnosu na procedure, u odnosu na predstojeće zakonske akte koje bi trebali donjeti. Evo u odnosu na ono što bi trebali interno regulirati određene institucije kao kod proračuna, u odnosu na ono što bi trebali zakonski regulirati i propisati pravila ponašanja kada je ovo u pitanju za sve institucije.

Dakle to su toliko korisne sugestije, da bi ja predložio dakle nastavno u odnosu na ovo što je rekao gospodin Čengić da to dobijemo u roku dan, dva, tri, specificirano u formi zaključka kako bi se ovaj dom na tu temu vrlo korisnih sugestija mogao odrediti na sjednici koju ćemo imati 22., čini mi se da je Kolegij tako rekao, 23. tako zaključio. Jer, ovako je vrlo teško, bojim se da ne bismo nešto vrlo korisno što smo čuli danas izostavili, a ovako bismo mogli jedan cjelovit zaključak, ako pravodobno dođe ovdje pripremiti za sjednicu koja nam prestoni do kraja ovog mjeseca.

Hvala lijepa.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Filipoviću.
Kolega Radoviću izvolite.

NADE RADOVIĆ

Pa u potpunosti se slažem sa kolegama. Mislim da je dobro da u ovakvoj, na ovakav način diskutujemo i ovako prihvatamo reviziju i ja bih otišao dalje, dok ne dođu ovi zaključci, ja bih predložio da mi danas donesemo zaključak shodno ovome što nam je kolega Mušović iznjeo, znači moramo poći od sebe da kod sebe uredimo.

Ja predlažem da Vijeće ministara uradi Zakon o platama i drugim naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine. Dakle dosta osjetljivo pitanje i uvijek smo neki put i neopravdano na meti, a ne treba da budemo, treba da bude sve javno i transparentno i nema razloga da ne donesemo mi prvi taj predložimo zakon gdje bi se to sve uredilo i transparentno stavilo pod kontrolu da nema nikakvih prostora bilo što što ne pripada ljudima koji rade u institucijama. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Dobro. Onda evo ne vidim više prijavljenih.

Ja mislim da ovako iskristalisane su neke stvari. Mislim da su se stekli uslovi da se izjasnimo o prijedlogu zaključka gospodina Radovića, a što se tiče ovih prijedloga gospodina Filipovića i gospodina Čengića, gospodina Zrne, evo ja sada slobodan sam da predložim da recimo predsjednik naše Administrativne komisije u saradnji sa gospodinom Mušovićem da nam za sljedeću sjednicu pripremi ovaj set na fonu ovoga o čemu ste govorili, mjera jeste. Ako se slaže gospodin Mušović, evo on ima dobru saradnju sa Parlamentom?

... odlično, odlično. Mislim da o tome možemo isto danas se izjasniti.

Znači imamo zaključak gospodina Genjca, sjećate se o čemu je bilo riječi, pa evo onda možemo glasati.

Dakle prvo o Izvještaju za sve ove institucije i evo ja otvaram glasanje. Sad Jednoglasno je usvojen ovaj izvještaj revizorske kancelarije.

Sada ćemo se izjasniti o prijedlogu gospodina Genjca, pošto je on hronološki išao prvi. Dakle možete

HALID GENJAC

Jednostavan je zaključak

GORAN MILOJEVIĆ

Nemojte, nemojte, hajmo danas, zreo je zaključak za usvojiti

HALID GENJAC

da se od institucija korisnika budžeta zatraži izvještaj šta su poduzeli u povodu nalaza revizora na otklanjanju propusta i na sankcionisanju propusta. Svih institucija.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Genjcu što je ponovio.

Dakle, otvaram glasanje o predlogu ovog zaključka. Zahvaljujem.
Jednoglasno je usvojen zaključak gospodina Genjca.

Sada glasamo o prijedlogu zaključka koji je predložio gospodin Radović.
Izvolite, možete glasati.
Jednoglasno smo usvojili i ovaj zaključak i evo ja ću još jednom ponoviti.

Rekao sam i ovaj i sad idem dalje. Pa mislim da nema potrebe da se izjašnjavamo o nečemu što nije pripremljeno. Prihvatio je kolega Mušović iz Kancelarije za reviziju, prihvatio je predsjedavajući komisije naše.

Dakle zahvaljujem se kolegi Mušoviću. Evo i ja ću reći na vrlo kvalitetnom izvještaju kao i uvijek do sada i zaista je zadovoljstvo listati i slušati kolege iz Kancelarije za reviziju kada prezentuju svoje izvještaje.

Dakle usvojili smo ga.

Prelazimo na 11. tačku dnevnog reda, to

Ad.11. Izvještaj o stanju u odbrambenim i bezbjednosnim strukturama u Bosni i Hercegovini

Izvještaj smo dobili svi.

Predstavnički dom je usvojio ovaj izvještaj na njihovoj 47.sjednici, održanoj 2.decembra 2004.godine.

Otvaram raspravu po ovoj tački dnevnog reda.Gospodin Limov, pa gospodin Šiljegović.

Izvolite kolega Limov, kao predsjedavajući komisije je li, može, može izvolite Šiljegoviću, samo izvolite.

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

Dobro, gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, imam potrebu da bez obzira što danas ovdje sjedi šest članova Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost, vrlo kratko ću.

Naime, mi smo dobili jedan zaključak od Predstavničkog doma kojim se obavezuje ova zajednička parlamentarna komisija, da u roku od tri mjeseca dostavi cjelovit izvještaj o stanju odbrambenih sigurnosnih struktura BiH, sa osvrtom na sve bitne aspekte. Onda smo mi tragom tog zaključka, uputili jedan dopis Minsitarstvu odbrane, gdje smo tražili izvještaj o provedenim reformama i drugi izvještaj je bio o stanju popunjenosti. Mi smo dobili Izvještaj o stanju popunjenosti sa 22.10. Takav isti izvještaj smo uputili Ministarstvu bezbjednosti BiH, s tim što smo tražili informaciju o stanju popunjenosti u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu odnosno u SIPI.

U svojoj zajedničkoj sjednici, održanoj 09.11. mi smo imali obavezu da ispred ove komisije dostavimo predlog mjera i zaključaka Predstavničkom domu, pošto je zaključak došao od njih, a onda na toj Zajedničkoj komisiji, s obzirom na važnost aspekta sigurnosti, bezbjednosti u BiH,

jednoglasno smo donijeli odluku da takav isti izvještaj je neophodno da dostavimo i Domu naroda na razmatranje.

Nakon rasprave članovi komisije, Zajedničke komisije jednoglasno su prihvatili izvještaj i informacije Ministarstva odbrane i Ministarstva sigurnosti BiH, koji čine cjelovit Izvještaj o stanju u odbrambenim bezbjednosnim strukturama BiH, čije usvajanje predlažu Predstavničkom domu i Domu naroda sa predlogom 14 zaključaka i mjera.

Ja ću vrlo kratko preletiti to. Mi predlažemo i jednom i drugom Domu, ustvari mi smo ocijenili da stanje bezbjednosti u BiH nije zadovoljavajuće.

U drugom zaključku smo rekli da je potrebno da Predsjedništvo konačno donese dokument bezbjednosne politike BiH, da se traži od Savjeta ministara da se ažuriraju i dopune pitanja maloljetničke delikvencije, podacima o ubistvima po opštinama od potpisivanja Dejtonskog sporazuma itd.

Četvrti zaključak je bio, da se traži od Savjeta ministara da donese informaciju o stanju bezbjednosti BiH za prvih šest mjeseci 2004.godine. Također se tražilo da u toj informaciji se obuhvate oblasti SIP-e, OSE, Ministarstva unutrašnjih poslova, Državne granične službe i ostalih.

Sledeći zaključak, da se zahtjeva poduzimanje energične akcije policije vezane za krivična djela podmetanja eksplozivnih naprava u BiH. Također se traži usklađivanje Krivičnog zakonodavstva sa Evropskom konvencijom. Traži se od Savjeta ministara da posebnu pažnju posveti u bezbjednosti saobraćaja. Traži se od Savjeta ministara da ponovo, da pokuša uspostaviti ustanove za smještaj i odgoj maloljetnih delikvenata. Mi smo dali rok ovdje 31.12. 2004.godine. Traži se također po pitanju Državne granične službe njeno trajno smiještanje i njena kadrovska popuna, traži se usklađivanje viznog režima, harmonizacija podzakonskih propisa u oblasti migracije i azila, traži se od Savjeta ministara da se potpiše sporazum sa Srbijom i Crnom Gorom, o prihvatu ilegalnih imigranata, raditi na izgradnji jedinstvenih informacijsko bezbjednosnih sistema u BiH i od nadležnih institucija tražiti i raditi na formiranju radnih grupa koje će u završnici dati prijedloge jedinstvenih akcionih planova ili strategija za borbu protiv korupcije i borbu protiv privrednog kriminala na nivou BiH.

Ja sam kratko preletio ovih 14 zaključaka. Znači, nisam ovo govorio radi članova komisije kojih iz ovog Doma ima 6. Mi smo baš puno oko ovoga radili, puno materijala je došlo i iz Ministarstva odbrane i iz Ministarstva bezbjednosti, jednostavno predlažemo Domu naroda da prihvati ovaj Izvještaj o stanju odbrambenih sigurnosnih struktura u BiH sa ovim mjerama i zaključcima. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem se gospodinu Šiljegoviću.
Gospodin Limov, samo izvolite.

TOMISLAV LIMOV

Hvala gospodine predsjedatelju, evo čisto ovako o ovoj problematici može se govoriti, neke su mi kolege sugerirale da to svedem na mjeru, pa sam htio baš da vidim ovaj, da gledam u kolege i čim osjetim da više ne treba, ja ću prekinuti. Ali u svakom slučaju sa zadovoljstvom želim reći da čestitam komisiji na odlično urađenom poslu i ono što je predsjedatelj sada rekao, je bitno ovaj,

oduzelo sadržaj onoga o čemu sam ja htio govoriti, a pretpostavljam da su to tako doživjele i ostale kolege.

I upravo neka pitanja koja sam ja ovdje postavljao, pokazala su se ustvari kao preventivno skretanje pozornosti i da je od nadležnih mjerodavnih dakle tijela i institucija BiH a i od tijela na nižim razinama, naše državne organizacije, to na takav način prihvaćeno da su poduzeli odgovarajuće mjere, onda koelga Šiljegoviću mi bi sada imali odgovarajuća rešenja u odnosu na one stvari na koje ste vi upozorili, posebice tu mislim na maloljetne delikvente. Sjećate se da sam postavljao pitanje i oko ljudi kojima je potrebna psihosocijalna zaštita, medicinska zaštita kako hoćete, nažalost tu su do sada rezultati minimalni. Oni svakako utječu na opću ocjenu. S obzirom da je kolega Šiljegović dao jednu ocjenu koja je realnija nego što je to u ovim materijalima, meni preostaje samo da se složim. Dakle, jeste ona je nešto teža od zadovoljavajuće kakvu ocjenu su dale kolege iz Ministarstva sigurnosti čini mi se a evo, samo sa par riječi da kažem, generalno gledano, ja bih rekao onako iskreno.

Mi smo država koja je krenula u reformske procese i nezaobilazan je ovaj segment obrane sigurnosti, obavještajnih službi itd. I gotovo da bih su usudio ovdje pred vama reći da mi trebamo imati, ovo je sad rizično, ali ću ja taj izraz upotrijebiti, dvije priče.

Jedna je priča koja nas predstavlja kao državu koja na ozbiljan način prilazi ovoj problematici, postavlja stvari na sustavan način i ostvaruje odgovarajuće rezultate. I to bi bila priča koja na koju smo pozvani kao parlamentarci na državnoj razini, da je pričamo svim partnerima, uvjetno rećeno iz svijeta.

A drugi dio priče, bio bi da se sučelimo mi sami, naša izvršna vlast i odgovarajuće institucije, da vidimo može li to brže, može li to ozbiljnije, može li to temeljitije jer vrlo konkretni pokazatelji koji ovdje stoje, govore da to nije išlo onom dinamikom kojom je trebalo ići. Primjerice, 65% ljudi u Ministarstvu obrane na državnoj razini, mi smo morali do 29. 06. (?) postaviti. Ja ne znam zašto, ali mi smo to, naš Dom je to, koji je tih dana imao sjednicu i sve je bilo pripremljeno, mi smo to ostavili za 17.07. To je bio jedan od uvjeta koji su nam rekli, iako smo mi na kraju dobili i sveli to upravo na činjenicu da nismo dovoljno surađivali sa Hagom, pa onda učinili napor da to vezujemo za jedan dio BiH. To je ljudi, zadaća države BiH. To je zadaća institucija koje mi imao, Obavještajnu službu na državnoj razini, SIP-u o kojoj govorimo i vidimo kako se ona implementira. I sad kad vidite da nema na tom planu rezultata, onda neko zlonamjeran može izvući zaključak da se to svjesno tako radi. Pogledajte u Ministarstvu sigurnosti, brojke su ovaj, veoma zabrinjavajuće.

Ja ću ovdje reći jednu stvar koja se mnogima neće dopasti, ali zaista u reformi ovog sektora, nema odstupanja. Opredjelili smo se i to jednostavno mora ići svojim tijekom. Ne isplati nam se ne ispunjavati ono što, na koncu sami sebe zadamo. I onda stranci prihvate i vežu nas za taj i taj datum itd. I naravno, onda im je lako reći kako nismo nešto ispunili.

Ali, generalno gledano, reforma u ovom segmentu podrazumjeva vrlo jednostavno ću to pokušati reći, kao što smo mi to kad smo tražili ustavni osnov kolega Boško u pravilu ima običaj reći evo, da mi to vidimo, nema problema, pa kad dobije suglasnost Narodne skupštine RS, onda mi dogovorimo da sukladno Dejtonskom sporazumu podignemo odgovarajuće stvari na državnu razinu. E, vidite, kad smo se opredjelili da idemo u reforme, onda to automatski znači da ne mogu ostati iste pozicije entiteta. Jednostavno, mi sredstva, skromna sredstva kojima raspolažemo, u ovom procesu moramo na pravilan način usmjeriti i ne može se onda dogoditi da umjesto 100 i ne znam 60 i nešto ljudi u Ministarstvu sigurnosti bude tri puta manje ili ne znam u Ministarstvu obrane, da umjesto 65% što su nam rekli ljudi, 29-og toliko treba a mi uradimo sa 30-35% i to sa

09.09. Dakle, sve je, ne vidim zaista ovaj, prevelike razloge jer nema tu više povratka. Mi smo stvar uradili i dajmo, tražimo odgovornost od onih koji su dužni da implementiraju, i da na koncu ovo sve mora pratiti i odgovarajuća sredstva i sredstva ne smiju biti limitirajući element u ovome smislu.

Prije 5 dana, prije 5 dana, Vlada Federacije donijela je Odluku o nastavku mirovne misije naših policijskih snaga u Liberiji. Vidite, otkud Vlada Federacije ima u Ministarstvu sigurnosti, imamo državu BiH, to se radi u međunarodnim je li tako, obvezama molim, Vlada Federacije ponavljam, dakle prije 5 dana Vlada Federacije, da ne ispadne da samo jedan je, entiteti moraju shvatiti da su ove segmente prepustili u stvari da je država došla na svoje, i dajmo ovo ofanzivnije radimo, implementirajmo da nam se ne može prigovarati jer jednostavno gubimo odgovarajuće vrijeme.

Namjerno sam iznio ovaj podatak koji je čini mi se od četvrtka, sa zadnje sjednice Vlade Federacije a i sam znam i u vrijeme, dakle od prije nekoliko godina, da su neke međunarodne mirovne misije, odluka se donosila na Federalnoj Vladi, isto tako na Vladi RS je li. Dakle, ja smatram da svi imamo mogućnost odgovornijim angažmanom ubrzati ove procese jer, ja vas uvjeravam, čak i da smo u pogledu ove dvojice što ih traže, pa ne mogu da ih nađu tolike godine, čak i tada ne bi ispunili uvjet. Evo troica ali to se odnosi na neku drugu državu, ali evo slažem se u paketu su, tako kaže gospođa Delponte i to treba zaista uvažavati.

Ljudi, kad radimo ovakva izvješća i to bih volio da komisija skrene pozornost, neka nam napišu sve elemente koji utječu na ovo. Neka nam navedu kad pišu o Interpol-u, znamo mi da ima, postoji jedna čitava afera oko zamjenika direktora, mi ne znamo šta će biti, ali može se ovdje napisati da je i to jedan objektivno realan problem, u krajnjoj liniji sigurnosnog karaktera.

Dalje, ne možemo zanemariti dimenzije je li, socijalnog stanja, štrajkova gladu, ovim, onim itd., mi moramo vrlo osjetljivi biti i upozoriti dakle da je i to jedan trend koji u datom trenutku može destabilizirati to stanje.

I nešto što na neki način provejava a čini mi se da sam na jednom mjestu našao ovaj, našao uporište za ovo što ću sada reći, da to isto tako iskreno kažem. Naime, evo kolega Šiljegović je bio na nekim sesijama izvan BiH, na kojima je neskriven pokušaj, možda je to pazite, možda je to realno ali koliko mi kao parlamentarci, kao ljudi koji obnašaju odgovarajuće odgovorne dužnosti na državnoj razini, trebaju to prihvatiti ili olako ulaziti u situaciju da o tome raspravlja, posebice da potpisuju neke dokument u tom pogledu. Dakle, ima nastojanja da se rešavanje naše problematike, povezuje za rešavanje pitanja Kosova. Vrlo otvoreno. Ima nastojanja. Mi tu trebamo izgrađivati odgovarajući stav i jasno dati do znanja, šta mi o tome mislimo i ne prihvatati olako tezu, kako rešavanje tog pitanja koje je sastavni dio problema ipak jedne druge države, dakle mi to po mom mišljenju ne trebamo olako prihvatati, upadati u tu zamku i jednostavno na bilo koji način u pogledu statusa, u pogledu standarda, da ali u pogledu statusa, ne.

Mislim da je ovaj, evo sa tom opservacijom uz potporu svim naporima koji se ovdje ulažu i podršku svim rezultatima koji su evidentni, koji se ne trebaju skrivati, posebice na planu obrambene reforme, a ona nam je primarna, uvjet je li, za prije svega PRP (?) osobno dakle dajem podršku zaključcima koje je moj kolega boško iznio u 14 čini mi se elemenata. Nemam u odnosu na to nikakvih primjedbi a volio bih da sama komisija u sadržajnom smislu skrene pozornost onima koji pišu posebno kada je u pitanju Ministarstvo sigurnosti, ovakve informacije, izvješća ili kako se već zove, ili procjene, da ovaj, vode računa i o nekim od ovih elemenata i naravno posebno mi je drago da je komisija primjetila da naš zaključak, na koji sam na zadnjoj sjednici upozorio, a vezano za

aktualiziranje dokumenta Sigurnosna politika BiH, da to od strane Predsjedništva i Vijeća ministara do danas nije izvršeno. Ja naravno nisam ni dobio odgovor.

Meni osobno ne treba odgovor, ukoliko će oni postupiti sukladno zahtjevu koji je iznio kolega Šiljegović, dakle, ukoliko će to ažurirati i čim prije dostaviti nam da imamo taj dokument na način da je on ažuran i da zadovoljava naše potrebe u ovom trenutku, a stvari se u ovom segmentu brzo razvijaju. Možda evo već i ovih dana, posebno u ovom jednom segmentu bićemo suočeni sa obvezama koje će vjerojatno biti vremenski usklađeni sa dinamikom naših želja, da ispunimo ono o čemu govorimo a to je što prije ulazak u EU, u NATO pakt i druge euro-atlanske i evropske integracije. Hvala lijepo.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Limovu.
Gospodin Brka.

OSMAN BRKA

Ja se zahvaljujem i kao član komisije, podržavam sve ono što je gospodin Šiljegović, predsjedavajući komisije rekao i ovih 14 tačaka, međutim i ovo što je rekao gospodin Limov, također, ali ne mogu se oteti dojmu a da nešto još ne kažem, ne dopunim onaj izvještaj.

Pomno sam i poslije ovaj izvještaj analizirao. On se sastoji iz dva dijela, za odbranu i za sigurnost. U odbrani, izvještaj je zaista prihvatljiv i zasita se tu mnogo uradilo, međutim ima jedan segment gdje mi nismo zadovoljni i to se zna. Mi smo to već više puta upozoravali na komisiji, sa kadrovskom popunom, sa sporosti kadrovske popune nismo zadovoljni ali nadamo se da će to ipak, obećali su da će to se ubrzati u ovim zadnjim mjesecima ove godine, pa vidjet ćemo hoće li se to ispuniti.

Međutim, ja bih ovdje htio nešto više da govorim o sigurnosti i da stavim one primjedbe koje još nisu ovde iznesene a nisu bile ni u zaključcima. Naime, ja hoću da kažem nešto o dva segmenta, o saobraćaju i o narkoticima.

I jedan i drugi, ovdje su dosta obuhvaćeni, međutim, i jedan i drugi sem što konstatuju stvar, ništa drugo ovde se ne dešava. A ja ću iznijeti samo podatak, da je u prvih šest mjeseci ove godine, na prostoru BiH poginulo 179 ljudi u saobraćaju. To je frapantan podatak u federaciji i u jednom i u drugom entitetu, znači na prostoru BiH 179. To je dnevno gine bukvalno gine čovjek. Uz to još koliko ide ranjenih i povrijeđenih, sa dugotrajnim posljedicama itd. da ne govorimo o materijalnoj šteti. To je jedan frapantan podatak na koji mi ne možemo štititi. I moramo upozoravati, moramo tražiti da se za to nalaze rešenja, da se to jednostavno onemogućiti. Kako drugačije nego na zakonske načine. Trebamo sugerisati onim koji su odgovorni da izvršimo dopunu tih zakona, u saobraćaju ja znam da se nešto radi sad, da će to nama doći brzo u proceduru, ali treba što prije da dođe i da to ide po tom segmentu.

Drugo, u ovim izvještajima vidi se da svake godine, sve više i više uzima maha narkotička sredstva i uživanje narkotika na prostoru BiH, na prostoru cijele BiH.

I šta je meni sa dinteresantno ili recimo krađa automobila. Imaju ovde podaci. Uhvaćeno toliko, 350 uhvaćeno da su uradili. I šta sad? Uhvajćeno i ništa. Ja ću vam navesti konkretan primjer, 2000.godine, ja sam pred stanom na Višnjiku uhvatio lopova koji mi krade auto, uhvatio

ga. Razvalio mi vrata, razvalio mi bravu. Molim vas, uhvatio ga. Doveo ja policiju da ga policija odvede, doveo ja policiju. Policija ga odvela, do dana današnjeg, vjerovali ili ne, niko me nije zovnuo na sud kao svjedoka, taj momak ili je otišao vjerovatno, nikakvih posljedica nema zbog toga, uhvaćena na mjestu da krađe auto. E sad, ovde je 350 ljudi koji su, slučajeva gdje je uhvaćeno, gdje ima konstatovano. Mene sad interesuje, šta po tim pitanjima rade tužilaštva i sudije?

Ja imam dojam kao građanin BiH govorim, kao običan čovjek, da sudstvo i tužilaštvo nezavisni, ne ono kako se to govori za njih nezavisno sudstvo, oni su nezavisni od posla. Pazite, oni su nezavisni od posla, jer oni da rade, svoj posao, ne bi pet godina ja čekao da budem pozvan kao svjedok na krađu koju sam ja uhvatio, ne milicioneri, nisu oni uhvatili. Ja uhvatio i doveo milicionere.

Molim vas, hoću, ja tražim da dopunimo ovaj četrnaestu tačku, molim vas, imamo, sad će reći dirate u sudstvo, nezavisno je. A moraju oni nekom položiti račun u ovoj državi. Ja tražim izvještaj od Tužilaštva i Sudstva BiH, svih nivoa sudstva, šta su poduzeli po ovim direktno utvrđenim činjenicama. Jesu li poduzete aktivnosti od Tužilaštva i jesu li poduzete od sudstva. Ako to nije urađeno, sve ovo ovde što je rečeno, to je badava. To je badava jer pazite nešto, sigurnost se tiče ne, ne samo države i ne entiteta nego svakog pojedinca. Kako god sam ja uhvatio u krađi auto, tako ste vi svi pojedinačno to mogli uhvatiti, znači to se tiče svakog građanina BiH. Evo počeli nam djecu ucjenjivati, otimati. Mora biti jedinstven sistem sigurnosti na nivou države. To jednostavno ljudi moraju shvatiti i da se više to ne čeka, da se to što prije uradi.

I molim vas, ja predlažem, ovdje ima jako još mnogo podataka, da ih ja ne iznosim, da vam ne uzimam vrijeme, svi imamo ovaj materijal, ja zaista smatram da nam tužilaštva u sudovi u BiH trebaju podnijeti račun šta rade po ovim pitanjima koja su konstatovana u ovom izvještaju. Hvala vam.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem kolegi Brki. Evo, prijedlog jedan Kolegijuma da ovo što je gospodin Brka iznio, da to ide u formi pitanja delegatskog a više obavezuje,

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

..danas, pošto su usvojili Predstavnički dom i mi, iste ove zaključke a da na sledećoj komisiji, to jedno posebno poglavlje, da ga obradimo i da onda dodemo sa jednim zaključkom na Dom. Gospodin Osman Braka je član ove Zajedničke komisije, biće tu još podataka.

GORAN MILOJEVIĆ

Polu Doma našeg je član te komisije. Jesmo li saglasni sa ovim predlogom Šiljegovića? Dobro. Onda nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Glasamo o Izvještaju o stanju odbrambene i bezbjednosne strukturama u BiH.

Otvoreno glasanje.

Pa sa zaključcima, to su sastavni dijelovi izvještaja, dio izvještaja.

Dobro, usvojen je izvještaj.

Dvanaesta tačka dnevnog reda,

Ad.12. Izvještaj Zajedničke komisije za obrambenu i bezbjednosnu politiku o prijedlogu zaključaka i mjera povodom rasprave o Informaciji o stanju bezbjednosti BiH

O tome je je li, bilo govora. Mi smo na 26.sjednici održanoj 16.07.2004. razmatrali Informaciju o stanju bezbjednosti u BiH i usvojili sledeće zaključke, kao Dom smo razmatrali.

Prvi zaključak je bio da Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH obavezuje Savjet ministara da u roku od 60 dana uputi u parlamentarnu proceduru sveobuhvatnu Informaciju o stanju bezbjednosti na području BiH u prvom polugodištu 2004.,

Drugi je bio, informacija iz zaključka broj 1., treba sadržavati procjenu bezbjednosnog stanja za naredno polugodišnje razdoblje i međuresorni pristup u izradi, koji podrazumjeva sudjelovanje sledećih institucija: Uprave za indirektno oporezivanje, poreske uprave, obavještajno-bezbjednosne agencije u BiH, Suda BiH, Državnog i entitetskih ministarstava za izbjeglice, rad, socijalnu politiku i drugih. Predstavnički dom je razmatrao na nastavku 41. sjednice, 27.jula 2004.godine, Informaciju o stanju bezbjednosti u BiH, i tražio od Zajedničke komisije za odbrambenu i bezbjednosnu politiku i nadzor nad radom odbrambenih i bezbjednosnih struktura na nivou BiH da razmotri prijedloge zaključaka.

Zajednička komisije je dostavila svoj izvještaj. Kako se radi o izvještaju Zajedničke komisije oba doma, koji se odnosi na Informaciju o stanju bezbjednosti u BiH iz nadležnosti oba doma, predlažem dakle da ovaj izvještaj primimo na znanje.

Želi li neko diskutovati?
Gospodin Limov izvolite.

TOMISLAV LIMOV

Naravno da ću kratko o ovome, jer na koncu i kolega Šiljegović i ja, smo dodirnuli i ovu stvar i ja sam i shvatio da je onaj njegov zaključak u svezi same ocjene političko sigurnosn situacije, drugačiji od onoga što stoji ovdje. Ja sam prihvatio dakle stav komisije da je stvar još ozbiljnija.

Želim vrlo kratko u odnosu na ovo, neću uopće zamarati vas nekim konkretnim pokazateljima. Kolega Brka je znio jedan segment, ja sam isto rekao da to treba dopuniti i sa drugim elementima i želim upozoriti na jednu stvar koja je vrlo sveža. I na koncu, želim afirmirati međunarodnu suradnju sigurnosnih struktura koja evidentno je dala rezultat vrlo konkretan rezultat, međunarodnu suradnju policija, državne zajednice Srbije i Crne Gore i BiH, odnosno u ovom konkretnom slučaju Federalnog MUP-a i MUP-a RS, koji su svi bili inkorporirani, a odnosi se dakle na pokušaj, ne na pokušaj nego na stvarnu otmicu ovog djeteta i s obzirom na upravo tu činjenicu, želim reći, da je stravična opasnost za ne samo za segment političko sigurnosne, aspekt gledanja na stanje kod nas, nego na uopće opasnost za našu zemlju, jeste organizirani kriminal, jer on vrlo često ima transnacionali karakter. U ovom slučaju čovjek iz Beograda je dirigirao ukupnom aktivnosti koja se događala ovdje i upravo ta činjenica, zahvaljujući angažmanu kolega policajaca, iz Srbije i Crne Gore, došli smo do rezultata i u tom pogledu treba, evo ja osjećam da na ovaj način sa ovih par riječi dam potporu jednoj takvoj orijentaciji, izgradnji sigurnosnih struktura koje će stalno razvijati suradnju, posebice da idemo u pravcu dovođenja ovde još jedne institucije, a to je EUROPOL i evo upravo imamo u proceduri ovaj, i odgovarajući zakon.

Ja se nadam da ćemo razumijevanjem i kolega i ostalih ispuniti taj uvjet, da potpišemo sporazum napokon sa EUROPOL-om, jer praktično nakon tog zakona a s obzirom da je prije par mjeseci potpisan jedan Sporazum o zaštiti tajnih podataka, međutim bez zakona, sigurno to neće funkcionirati, jer zakon predviđa i određene kaznene odredbe itd. i odgovarajuću zaštitu, ja evo koristim prigodu da kažem, da jednostavno idemo u tom pravcu i naravno čestitam našoj policiji koja je na pravi način položila svoj ispit.

Pa kolega Brka, ne znam možda ste bili izišli, ja sam iznio podatak, da je u ovoj godini, 89 takvih lopova, za ruku uhvaćeno u trenutku kako krađe auto, isto što ste rekli vi, mogu reći i ja. Dakle, potpuno podržavam ovo što tražite, potpuno podržavam dakle to. Ilustrirao sam vrlo svježim podacima i jednostavno moramo i mi vidjeti. Jer vidite, jednu stvar, i želim upozoriti, nezadovoljstvo ljudi može biti i izraženo i zbog činjenice da izgrađujemo sustav u okviru kojeg čovjek pokrade milione maraka i onda se nagodi za nekih pet godina i sve mu ostane. Dakle, isplati se biti kriminalac. Dakle, moramo ozbiljno i svi mi kad donosimo, da vidimo da na određen način odgovorimo ovom izazovu koji je pred nama.

GORAN MILOJEVIĆ

Zahvaljujem. Nema više prijavljenih.
Konstatujem da smo primili k znanju ovaj izvještaj.

I zaključujem današnju sjednicu.
Sledeća sjednica biće u četvrtak, 23.12. u 11 časova. Živjeli.

Sjednica završila sa radom u 16:30 sati.